

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Kranj

ŠTEV. 3/XVI

15. FEBRUAR 1976

MLADI SO SE ZBRALI

Pregled dela za leto 1975

Dne 12. februarja 1976 je bila v prostorih doma JNA v Kranju redna letna konferenca organizacije ZSM Sava. Konferenca je bila programska, kar pomeni, da so se mla-

di zbrali z namenom, da sredi dvoletnega mandatnega obdobja pregledajo, kaj so naredili v letu 1975, da opozorijo na težave, ki so jih imeli pri delu in se dogovorijo o nalogah v obdobju do naslednje volivne konference (predvidoma v septembru).

Tov. Čufar, predsednik sveta ZSM Sava, je poleg mladih pozdravil tudi goste iz Save: pomočnika glavnega direktorja tov. Turzanskega, predsednik ZS tov. Milivojeviča, predsednika DS tov. Bajuka, predstavnike organizacije ZK, sekretarja OK ZMS Kranj tov. Lapajneto ter predstavnike drugih podjetij.

Ker bo obsežnejše poročilo o delu konference, o razpravljalcih, programih in problematiki komisij pri svetu ter o sklepih objavljeno v naslednji številki našega glasila, podajamo danes le krajšo informacijo.

Konference se je udeležilo 131 mladih, kar je precej več kot prejšnja leta in je vsekakor tudi rezultat večje aktivnosti mladih v letu 1975. V primerjavi s prejšnjimi je bila konferenca tudi bolj »živa«, saj je bilo mnogo razpravljalcev, ki so podali vrsto idej za izboljšanje nadaljnjega dela organizacije mladih.

Sprejeli smo novo organizacijsko shemo. Osnovali smo namreč tri nove osnovne organizacije ZSM v konferenci organizacij skupnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Milan Čufar, predsednik organizacije ZSM v Savi na problemski konferenci

55 novih članov ZK

V sredo, 4. februarja, so se v prostorih občinske skupščine Kranj zbrali savski komunisti in v svoje vrste sprejeli 55 novih članov. S tem sprejemom se je povečalo število članov ZK v Savi na več kot 400. Razveseljiv je tudi podatek, da je bilo sprejetih največ mladih. Od vseh sprejetih je kar 30 neposrednih proizvajalcev.

Na svečanosti je o vlogi in pomenu zveze komunistov ter o nalogah njenih članov sprego-

voril namestnik sekretarja komiteja občinske konference ZK Kranj tov. Zvone Filipovič. Novo sprejetim članom je članske izkaznice izročil sekretar sveta ZK v Savi tov. Franci Prislan.

Tudi mi v uredništvu vsem novo sprejetim iskreno čestitamo in jim želimo veliko uspehov pri družbenopolitičnem delu v njihovih osnovnih organizacijah!

STRAN 3

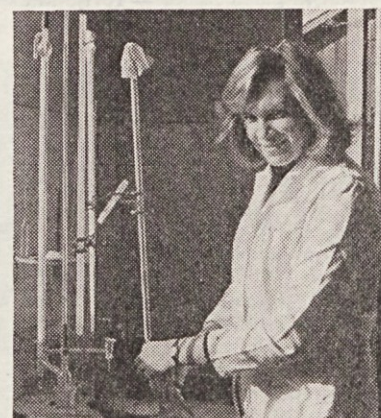
KTM-Protektor

Včeraj,

danes,

jutri

STRAN 8, 9

Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku 8. februarju, obletnici smrti dr. Franceta Prešerna, so v Kranju podelili male Prešernove plakete zaslužnim amaterskim kulturnim delavcem. Med njimi je bil tudi mentor naše plesne skupine pri KUD Sava tov. Andrej Košič.

STRAN 13

Akcija »Mladi novinarji«

Mladim iz naše organizacije združenega dela je verjetno znano, da pri svetu ZSMS Sava deluje tudi komisija za informiranje. Naloga te komisije je, da prek glasila Sava obvešča vse člane kolektiva o delu mladih, o njihovih načrtih in problemih.

Zal je krog mladih dopisnikov še ozek; ker bi želeli ta krog razširiti in s tem povečati ter popestriti informativno dejavnost, je svet ZSMS Sava z navdušenjem sprejel akcijo »Mladi novinarji«, ki jo razpisujeta predsedstvo republiške konference ZSMS in revija Mladina.

Zato objavljamo razpis v celoti tudi v našem glasilu in vabimo vse mladinke in mladince k sodelovanju.

zberejo rezultati, pregleda in ugotovi njena uspešnost.

V akciji lahko sodelujejo vse tiste mladinke in mladinci, ki spremljajo dogajanja v svojem delovnem in življenjskem okolju, ki ta dogajanja ocenjujejo, vrednotijo, si ob njih ustvarjajo mnenja in ta mnenja, pa tudi zgolj vesti, zapise o dogodkih, pojavih sporočajo, posredujejo sovrstnikom in javnosti na novinarski, publicistični ali literarni način.

Novice, članke, reportaže, intervjuje, portrete, mnenja, komentarje, potopise ipd., vse novinarsko-publicistične prispevke, pa tudi publicistično-literarne zapise (v prozi in poeziji) udeleženci akcije posredujejo v uvodu omenjenim medijem sami, na lastno pobudo ali v dogo-

mi (Mlada pota in Prizma) in Informacij AŽ tudi tako da bodo bralci, še posebej pa udeleženci, sproti seznanjeni z njenim potekom.

Literarne prispevke bomo v skladu s kriteriji umetniške kvalitete in samostojno presojo uredništva objavljali v prilogi revije Mladina — Mlada pota.

Pričakujemo, da se bodo odzvali mladi iz vseh sredin (šol vseh stopenj, temeljnih organizacij združenega dela in drugih proizvodnih oblik združenega dela, iz krajevnih skupnosti in družbenih organizacij in društev, ki vključujejo mladino ter Jugoslovanske ljudske armade). Pričakujemo tudi, da boste s svojim kritičnim peresom posegli v vse kotičke, opisali vse oblike (krožke, klube, društva) interesnega združevanja in da vam bo vodilo polo-

žaj mladega človeka v naši samoupravni socialistični družbi ter njegov prispevek k njenemu dograjevanju.

Nosilci te akcije v občinskih konferencah ZSMS so tamkajšnji centri za obveščanje in propagando. Njihova prva naloga je, da potek akcije spremljajo na svojem področju, da spodbujajo sodelovanje mladink in mladincev v tej akciji, da oživijo delovanje aktivov mladih novinarjev znotraj COP ter da seznanijo uredništva lokalnih (področnih) medijev s to akcijo.

Akcija je stalna. Enkrat v letu bodo najuspešnejšim mladim novinarjem podeljena priznanja, praktične nagrade. Vsem, ki bodo sodelovali v akciji vsaj z desetimi kvalitetnejšimi prispevki, bodo podeljene izkaznice »Mladi novinar«.

Mlade je treba spodbuditi, da bi se aktivno vključevali v sistem obveščanja in sproti poročali o svojem delu, nalogah, uspehih itd. ...

Predsedstvo republiške konference ZSMS in revija Mladina

razpisujeta

akcijo »Mladi novinarji«

Akcijo razpisujemo z namenom, da med mladimi informatorji, novinarji, publicisti in literati poglobimo zanimanje za pisano usmeritev mladinskih glasil (glasil osnovnih organizacij), občinskih konferenc ZSMS, glasil družbenih organizacij in društev, ki vključujejo mladino, regionalnih študentskih glasil in drugih medijev, še posebej pa osrednjih glasil ZSMS — revije Mladina, in Informacij AŽ, tako da bo njihova vsebina resničen odraz želja, hotenj in potreb mladih ljudi.

Namen akcije je tudi vplivati na izboljšanje pogojev delovanja teh glasil, spodbuditi in obogatiti delo uredništev ter razširiti krog sodelavcev in sodelavcev. Tako bi zagotovili kadrovske pomlajevanje ter okrepitev uredništev in obenem mlade novinarje, publiciste strokovno usposabljali. S tako akcijo bomo tudi uresničevali misel o podružbljanju novinarstva in družbenega komuniciranja nasploh.

Z akcijo »Mladi novinarji« želimo tudi popestriti vsebino sredstev javnega obveščanja z »mladinskimi« temami in razširiti krog sodelujočih v teh medijih.

Najuspešnejši v akciji bodo dobili priznanja in izkaznice »Mladi novinar«.

Akcija je nepretrgana, vendar zasnovana tako, da se enkrat v letu

voru s posameznimi uredništvii neposredno.

Vsak objavljeni prispevek mora avtor sam izrezati iz glasila, v katerem je bil objavljen. Ko ima posameznik dokumentirano (z izrezki) objavljenih vsaj pet posamičnih, pa čeprav v različnih glasilih, prispevkov, jih mora, če želi sodelovati v akciji, poslati na naslov: RK ZSMS Ljubljana, Dalmatinova 4/IV z oznako v levem spodnjem kotu pisemske ovojnice »Akcija Mladi novinarji«. (V primerih, ko gre za publicistično-literarne zapise, zadostujeta za sodelovanje v akciji dva daljša teksta.)

V primeru, ko gre za radijski (ali TV) medij, naj udeleženci akcije zahtevajo kratko oceno uredništva z uradnim potrdilom o trajanju prispevka in datumom objave.

Obenem s temi prispevki (ob prvem pošiljanju) mora sodelujoči posredovati še naslednje podatke: ime in priimek, točen naslov stalnega in eventualno začasnega bivališča, letnico rojstva, podatke o poklicu in zaposlenosti, posebej naznačiti članstvo v ZSMS (je član ali ne) in leto sprejema v organizacijo.

Potek akcije bo spremljala posebna skupina v okviru centra za obveščanje in propagando pri predsedstvu RK ZSMS. Vse prispevke, ki jih zaradi pomanjkanja prostora ne bi mogla objaviti glasila, po vsebini in kvaliteti pa vsekakor zaslužijo objavo in ki nam jih bodo posredovala posamezna uredništva, bomo objavljali (periodično) v posebnih številkah informacij AŽ ali prilogah revije Mladina. Te posebne številke bodo v pretežni meri posvečene tej akciji.

Potek akcije bosta spremljali uredništvi revije Mladina s priloga-

Mladi so se zbrali

(Nadaljevanje s 1. strani)

služb, in sicer OO ZSM finančno-računovodske službe in službe informacijskih sistemov, OO ZSM kadrovskega sektorja in OO ZSM prodajne organizacije Save, nabave in marketinga.

Tako so sedaj mladi v Savi organizirani kar v 30 OO ZSM, kar je med delovnimi organizacijami v občini Kranj vsekakor največje število.

Zaradi dopolnjenih 27 let in v nekaterih primerih tudi zaradi neaktivnosti je v svetu koordinacijske konference ZSM Sava prišlo tudi do nekaj kadrovskih sprememb, ki jih je konferenca tudi potrdila.

Novi člani sveta so postali: Dragiša Novič, Ivica Jolič, Zvonimir Rakuš, Zaletel Tine, Simon Tulipan, Marjan Vreš in Daniel Milec.

Delo kluba štipendistov

Klub štipendistov je v lanskem šolskem letu deloval dokaj uspešno. V začetku leta smo sestavili program, po katerem naj bi klub delal. Čeprav vse točke niso bile izpolnjene, smo bili z izvedbo programa kar zadovoljni.

Po programu smo imeli v načrtu štiri predavanja. Tri od teh smo uspeli izvesti, eno pa je zaradi prekasnega termina (planirali smo ga za konec maja, ko imamo vse preveč skrbi s šolo) odpadlo. Tako nas je tov. Slobodan Sunesko seznanil z organizacijo samoupravljanja v OZD Sava Kranj. tov. Čufar nam je govoril o vlogi ZSMS v Savi, tov. Slavko Mihelčič pa o Polikemu. Poleg tega smo izvedli tudi ogled Save s tekovno razlago, kar je bilo še posebno zanimivo za štipendiste.

Z OZD Sava smo sodelovali tudi na kulturnem področju. Ob 30-letnici OF pa smo pripravili kulturni program ob spomeniku padlih borcev na Okroglem.

Uspešni smo bili tudi na športnem področju. Naši predstavniki so se udeležili mladinskega prvenstva Save v šahu in kegljaškega tekmovanja, ki je bilo 20. aprila 1975. Zelo uspešna je bila naša štipendistka Lidija Hladnik, ki je sodelovala v kegljaški skupini Save in se udeležila tekmovanja v okviru sestavljene organizacije združenega dela Polikem.

Drugi štipendisti smo (za rekreacijo) hodili še na plavanje, medtem ko je smučanje, ki smo ga predvi-

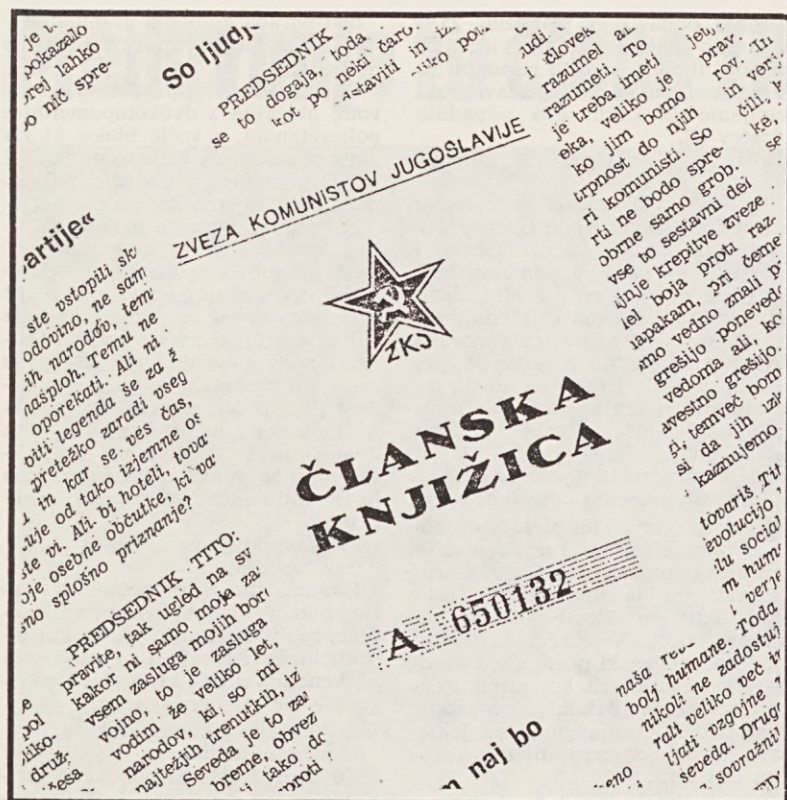
deli za vse štipendiste, zaradi slabih snežnih razmer odpadlo.

Poleg delovnega programa smo sestavili tudi program zabav. Tako smo v lanskem šolskem letu organizirali spoznavni večer, novoletno zabavo na Joštu (s tem smo združili rekreacijo in zabavo) in manjšo zakusko ob dnevu žena.

Glede na izvedeni program smo ob koncu leta ugotovili tudi finančno stanje kluba. Izdatkov smo imeli 6.607,50 din, dohodkov (dotacije in članarina) pa 11.850 din. Končni sadlo kluba štipendistov je znašal 5.120,50 din ob upoštevanju manjšega deficita, ki smo ga prenesli iz preteklega obdobja in ga seveda pokrili.

Z letošnjo dejavnostjo kluba smo uspešno začeli v soboto. 7. februarja, ko smo priredili predavanje o organizaciji Save. Kljub temu, da smo nekateri štipendisti to predavanje že slišali, smo ga sklenili ponoviti, ker smo v svoje vrste sprejeli več novih štipendistov, ki z organizacijo DO še niso bili seznanjeni. Zavedamo se tudi, da se delovna organizacija izredno hitro spreminja. V programu imamo še štiri predavanja: gospodarski razvoj Save in njen letni načrt, ogled Save in obisk informacijskega centra s predhodnim ogledom filma o Savi, kadrovska politika v Savi in izobraževanje v Savi.

Zavedamo se, da je naš načrt precej obsežen, upamo pa, da ga bomo letos izvedli v celoti. Krista Šiler

Helena Rančigaj iz osnovne organizacije ZK OOS, oddelek marketing službe

Ivan Podakar iz osnovne organizacije ZK tozd Vulkanizacija, TAP

Helena Masten iz osnovne organizacije ZK tozd Umetno usnje

Boris Jotić iz osnovne organizacije ZK tozd Stiskani izdelki, TTI

Sprejem novih članov v ZK

Ena pomembnejših nalog organizacij ZK v Savi je tudi sprejem novih članov, s posebnim poudarkom na delavcih iz neposredne proizvodnje. V vsej kranjski občini je Sava znana kot ena najbolj delavnih tudi na tem področju.

Akcija za sprejem novih članov je potekala v osnovnih organizacijah ZK v naši delovni organizaciji skoraj pol leta. Dne 4. februarja so člani ZK Save slavnostno sprejeli v svoje vrste 55 novih članov. Pred sprejemom so bili vsi člani na seminarju za kandidate, kjer so se seznanili z osnovnimi nalogami in dolžnostmi članov ZK in hotenji naše družbe. Med sprejetimi člani je 10 žensk in 45 moških, 27 je mlajših od 27 let, 31 neposrednih proizvajalcev, 5 vodstvenih delavcev, 19 strokovnih sodelavcev, 14 z višjo in visoko izobrazbo, 16 s poklicno ali srednjo šolo. Največje število novih članov sta sprejeli osnovna organizacija vulkanizacija v TAP in osnovna organizacija strokovnih sektorjev. Organizacija ZK v Savi šteje nad 10 % vseh zaposlenih, kar pomeni za Savo na lokaciji Kranja 402 člana ZK. Pri tem je treba poudariti, da namenja organizacija v Savi posebno pozornost kadrovanju v ZK v tistem okolju, kjer komunistov ni veliko, kajti dokazano je, da se tam pojavljajo tudi večje težave kot drugod. Prav gotovo pa s samim sprejemom v ZK delo ni zaključeno, kajti z mladimi komunisti bo treba tudi naprej delati, jih izobraževati ter usmerjati. Največja odgovornost nedvomno leži na osnovnih organizacijah, ki bodo s svojo delavnostjo in doslednostjo pritegnile na novo sprejete komuniste k aktivnemu delovanju.

Novo sprejetim članom sta podelila članske izkaznice in osnovne partijske dokumente, statut in program, namestnik sekretarja občinskega komiteja ZK tov. Zvone Filipovič ter sekretar sveta ZK tov. Franc Prislan. Novim članom ZK želimo veliko uspehov pri njihovem družbenopolitičnem delu, osnovnim organizacijam pa, da bodo svojo dejavnost na področju sprejemanja novega članstva tudi v prihodnje uspešno nadaljevale.

Tudi Sava za varstvo okolja

Od 2. do 5. februarja letos je bilo v Ljubljani posvetovanje strokovnjakov z geslom ODPADKI SUROVINE 76. Posvetovanje so organizirali izvršni svet skupščine SRS, raziskovalna skupnost Slovenije in gospodarska zbornica.

Na posvetovanju so sodelovali tudi predstavniki naše delovne organizacije. Glede na obstoječe dejavnosti naše delovne organizacije pri uporabi odpadne gume in njeno razvojno politiko za reševanje te problematike smo menili, da je prav, če objavimo prispevek mgr. Pavla Muniha, sodelavca našega razvojno-tehnološkega instituta, ki se je odzval razpisu in pripravil referat o vprašanju odpadne gume. Sestavek bomo objavili v dveh nadaljevanjih.

Predelava odpadne gume

I. UVOD

Odpadna guma je v naravi tujek, ki dobiva vse večjo razsežnost.

Človeštvo mora preprečiti nadaljevanje onesnaževanja narave, čeprav za ceno manjših ekonomskih učinkov, ki jih dosegamo pri predelavi snovi.

Energetska kriza in bližnji preteklosti in prebujena zavest o kritičnih razmerah v zvezi z onesnaževanjem narave sta vendar prikinili mrtvilo in tako lahko upamo, da današnjega stanja ne bomo v prihodnosti bistveno poslabšali.

II. Razmere v svetu in doma

1. Kakšne so razmere v svetu

Dr. Werner Hofmann je zapisal: »Če upoštevamo dejstvo, da povzročajo izpušni plini 50 % onesnaženosti ozračja in da se samo v ZDA letno obrabi na cestnih 350.000 ton gume, moramo posvetiti posebno pozornost problemu kopičenja ogromnih količin odpadkov.« (1).

V ZDA je gospodarstvo obremenjeno s približno 2 milijonoma ton odpadne pnevmatike letno (250 milijonov avtoplaščev); v Zvezni republiki Nemčiji gre iz prometa vsako leto približno 330.000 ton odpadne pnevmatike (40 milijonov plaščev).

Ce ocenjujemo svetovno letno proizvodnjo gumenih izdelkov na več kot 20 milijonov ton in če je več kot polovica te količine namenjena za izdelavo pnevmatike, po-

tem je na svetu vsako leto na razpolago kar celih 9 milijonov ton odpadne pnevmatike. Nadalje moramo upoštevati še letno stopnjo rasti gumarske industrije, ki še poveča razsežnost odpadne gume.

2. Kakšne so razmere pri nas doma

V Jugoslaviji je bilo v letu 1975 izdelanih 155.000 ton gumenih proizvodov, od tega 85.000 ton pnevmatike. S predvideno letno stopnjo rasti 15 % za srednjeročno obdobje 1976 — 1980 se bodo te količine v petih letih podvojile.

Tako ocenjujemo, da bo šlo letos v Jugoslaviji iz prometa približno 100.000 ton odpadne pnevmatike (85.000 ton proizvodnje pnevmatike, od katere se je 10 % obrabi na cestnih, 35 % je uvozimo in 10 % izvozimo) in približno 30.000 ton drugih odpadnih gumenih proizvodov.

3. Zbiranje odpadkov

S stalnim nastajanjem novih količin gumenih odpadkov se pojavlja osnovno vprašanje, kako odpadno gumo organizirano zbirati.

Zbiranje odpadne gume in njena uporaba sta bistveni; od njune celovite rešitve je odvisna naša uspešnost. Zato želimo vplivati na oblikovanje zakonskih določil za zbiranje odpadne gume.

III. Tehnološki postopki in možnosti uporabe gumenih odpadkov

Pri izbiri najustreznejšega tehnološkega postopka predelave odpadne gume moramo vedeti, v kakšni obliki so odpadki in za kaj jih bomo uporabili, pri čemer moramo biti pozorni na pomembnost konstantne kvalitete predelanih odpadkov.

Podajamo pregled možnosti uporabe odpadnih avtomobilskih plaščev, kar velja — v širšem pomenu — tudi za vse gumene odpadke.

1. Uporaba celih odpadnih plaščev

a) Obnavljanje plaščev

Obnavljanje plaščev sodi med najbolj smiselne načine uporabe odpadnih plaščev. Ta postopek ni mogoč, kadar plašč ni več primeren za obnavljanje zaradi poškodb ali zaradi ostarelosti. V nekaterih razvitih

deželah obnavljajo približno 25 % odpadnih plaščev in predvidevajo, da bo njihov delež celo naraščal do 35 %, medtem ko v Jugoslaviji obnavljamo le kakih 6 % odpadnih plaščev (2).

b) Uporaba plaščev pri gojenju rib

To originalno zamisel so leta 1970 preizkusili strokovnjaki Goodyera v Avstraliji, kasneje so jo z uspehom ponovili na Floridi, Japonskem in v Grčiji. Z odlaganjem večjih količin odpadnih plaščev (od 15.000 do prek 200.000 kosov) se je povečala morska favna in razbohotil ribji zarod, pri čemer so z meritvami ugotovili, da je bilo onesnaženje morske vode zaradi migracije kemikalij iz gume malenkostno.

2. Uporaba mletih plaščev oz. mletih gumenih odpadkov

Ker celih odpadnih plaščev ni mogoče uporabljati in ker zavzemajo precejšnjo prostornino (v nekaterih državah jih je prepovedano celo skladiščiti), so razvili postopke za njihovo mletje. V preteklosti je prevladoval mehanski postopek, z uvedbo jeklenega korda kot armaturnega materiala v plaščih pa so razvili postopek ločevanja gume od jeklenega korda z zamrzovanjem s tekočim dušikom.

a) Skladiščenje grobo mletih plaščev

Organizirano skladiščenje odpadnih plaščev pomeni v sedanjem prehodnem obdobju pomembno obliko zmanjševanja onesnaženega okolja, pri čemer gre za izrazito zmanjšanje prostornine (na približno 20 % prostornine, ki jo zavzemajo celi plašči).

V ZR Nemčiji ocenjujejo, da obstaja okoli 30.000 skladišč, med katerimi jih je le 350 urejenih tako, da ne ogrožajo narave, kar velja zlasti za onesnaževanje talnih vod. Na srečo so z dosedanjimi meritvami ugotovili, da se iz gume (tudi pri izpiranju) izločajo le minimalne količine škodljivih snovi. Naporji bodočih raziskovalcev bodo prav gotovo usmerjeni v porabo teh zalog energije in surovin.

b) Uporaba gumenih granulotov za izolacijske plošče in talne obloge

Gumeni granulati povežemo z vezivom, običajno z dvokomponentnim poliuretanom, v večje bloke, ki jih nato razrežemo v željeno obliko ali pa jih pomešane, z vezivom, polagamo in oblikujemo kar na terenu.

c) Uporaba gumene moke kot dodatek v zmesj za gume

Za pocenitev gumenih izdelkov lahko uporabimo gumeno moko kot dodatek v zmesj za gume, ki pa ne vpliva v večji meri na končne lastnosti vulkanizatorov. Ta uporaba je zanimiva predvsem za gumarsko industrijo, pri čemer je zelo pomembna homogena in ustrezna kvaliteta gumene moke. Vendar pa je količina uporabe gumene moke omejena in se giblje od 3 do 5 % proizvodnje gume.

č) Uporaba gumene moke v kmetijstvu

Gumena moka, pomešana z zemljo, zelo ugodno vpliva na rast sadike, rahlja zemljo in vpliva kot insekticid. Prvi rezultati so zelo ugodni, vendar vsi učinki — zlasti zapozneli — še niso raziskani.

d) Uporaba gumene moke pri pripravi asfaltov

To področje še ni dokončno raziskano zaradi relativno drage gumene moke (v primerjavi z bitumni) in še vedno spornega učinka glede izboljšanja kvalitete asfaltov (držljivost velikih obremenitev), ki izvirajo iz relativno slabe toplotnosti vulkanizatorov v bitumnu, medtem ko je elastičnost takih mešanec dokazana. Vsekakor pa uporaba gumene moke v ta namen narašča v ZDA, kjer imajo tudi že dobre izkušnje (3).

1. W. Hofmann: Einige Probleme bei der Beseitigung von Gummiabfällen, GAK 1/1975, 3/1975

2. P. Zalokar: Prognoza jugoslovanskega trga obnovljenih plaščev za razdobje do leta 1982, MS-Sava Kranj

3. E. A. Sinclair, K. E. Bristol: Reinforcement of asphalt and tar by elastomer addition, Rubber World, dec. 1969, jan. 1970

Novo na knjižnem trgu

Domovina, si še kakor zdravje?

Pri založbi Borec je pravkar izšla knjiga Petra Likarja: DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAVJE?

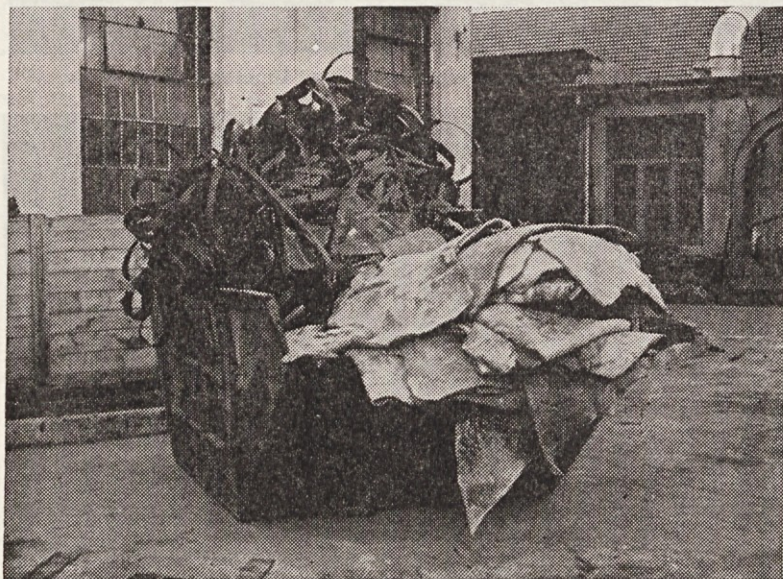
S to knjigo dobivamo Slovenci novo razširjeno in poglobljeno informacijo o našem okolju. Avtor, TV komentator Peter Likar, je po vsej Sloveniji zbral stotine primerov onesnaženja okolja, ki ponekod prerašča že v pravo katastrofo. V osnovi se je pretežno oslanjal na podatke naših in tujih raziskovalcev, ki se ukvarjajo s posameznimi področji, potem pa je okrog tega jedra nanizal žive primere, ki jih je ilustriral s pripovedovanjem prizadetih ljudi, družbenopolitičnih delavcev in drugih ter z lastnimi opazovanji in zaključki. Skoraj leksikografsko poznavanje problema, poznavanje ozadij, želja po izboljšanju ogroženega okolja, navajanje primerov, ko je bilo okolje rešeno pred onesnaženjem, hkrati pa brez-kompromisnost do nekaterih krivcev dajejo delu poseben pečat. Knjiga je napisana s spretno roko novinarja, in bralca pritegne, da je ne odloži, dokler je ne prebere. Tisti, ki so delo prebrali v rokopisu, so ga poimenovali kar »kriminalka o našem okolju«.

V takem slogu sta avtor in fotografski mojster ing. Marjan Smerke posnela marsikatero fotografijo. Knjiga je opremljena s približno 120 barvnimi in črno-belimi fotografijami, ki so marsikdaj zgovornejše od teksta.

Vsi obravnavani problemi zadevajo Slovenijo. Avtor le redko posega v druge republike ali na širša področja.

Knjigo bi moral imeti vsak občan, ki mu ni vseeno, kaj je sojeno našemu okolju, predvsem pa tisti, ki se že po naravi dela ukvarjajo ali pa bi se morali ukvarjati z onesnaževanjem okolja: delavci v industriji, delegati, delavci v organizacijah javne uprave in šole. Bolj ko se dviga življenjski nivo, bolj je ogrožena človekova okolica, hkrati s tem pa raste tudi zavest in skrb občanov, da bi okolje vendarle zavarovali in ohranili.

Knjiga stane 250 dinarjev. Savčani jo lahko naroče pri tov. Silvu Vidicu (FRS, tel. 438).

Odpadne surovine predstavljajo velike uporabne možnosti

Predavanje za člane ZK

Velika dvorana skupščine občine Kranj je bila pretesna, da bi lahko sprejela vse člane ZK, ki so se udeležili predavanja 4. februarja

Dne 4. februarja je bilo predavanje za člane ZK, ki ga je organizirala komisija za idejnopolitično delo pri svetu ZK delovne organizacije. Komunistom Save je govoril o idejnopolitični krepitvi komunistov po 5. seji CK ZKS sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko tov. Ludvik Kejžar. Tov. Kejžar je poudaril nujnost idejne krepitve vseh organizacij ZK in vseh komunistov s posebnim poudarkom na izobraževanju, s čemer se

bodo usposobili za uspešno opravljanje nalog na vseh področjih, kjer morajo komunisti v tem obdobju še posebno zavzeto delovati. To so prav gotovo področja gospodarstva in gospodarske stabilizacije, borba proti odklonom in vsem negativnim pojavom v naši družbi ter krepitev samoupravnega in delegatskega sistema.

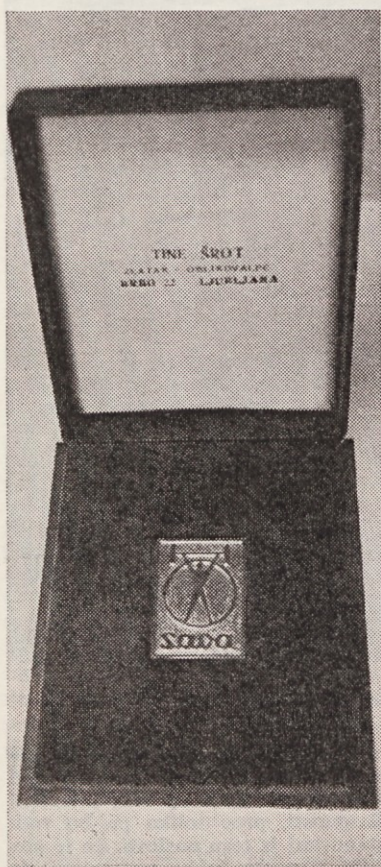
Tov. Kejžar je opozoril, da morajo biti komunisti še posebno aktivni na področju samoupravnega organiziranja v temeljnih organizacijah združenega dela, na področju odgovornosti in družbene samozaščite ter pri številnih drugih pomembnih vprašanjih. Na predavanju je bilo prisotnih nad 300 članov ZK. Po izvajanjih tov. Kejžarja se je razvila živahna razprava o vprašanjih, ki so trenutno najaktualnejša v naši delovni organizaciji.

Komisija za idejnopolitično delo je organizirala s tem že tretje predavanje za vse člane ZK Sava, in s tem dokazala, da pripombe v preteklosti o nezanimivih predavanjih niso utemeljene, zato vabimo člane in tudi nečlane na prihodnja predavanja, ki bodo organizirana v spomladanskem času.

J. Štular

Sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko tov. Ludvik Kejžar in sekretar sveta ZK v Savi tov. Franci Prisljan med predavanjem

Najvišje savsko priznanje — Zlata plaketa

Podeljeni prvi Zlati plaketi Save

Ob koncu lanskega leta je bila v Savi svečana podelitev odlikovanj, s katerimi je predsednik Tito odlikoval večje število Savčanov. Ob tej priložnosti je tov. Tone Bajuk, predsednik delavskega sveta delovne organizacije, izročil za življenjsko delo v Savi zlasti inž. Franu Prisljanu in inž. Helmutu Turzanskemu.

Za tov. Turzanskega in tov. Prisljana lahko po pravici trdimo, da sta veterana in hkrati pionirja med gumarskimi strokovnjaki ne samo v Savi, temveč tudi v Jugoslaviji. Bila sta prva inženirja v naši delovni organizaciji in praktično nosilca vsega tehnološkega ter tehničnega razvoja delovne orga-

nizacije v prvem povojnem obdobju. Iz tega tudi sledi, da imata veliko zaslug za dosežene uspehe in razvoj naše delovne organizacije.

Uspešno sta opravljala vrsto vodilnih funkcij, hkrati pa dala tudi pomemben prispevek k razvoju samoupravnih odnosov v delovni organizaciji, in kar je posebno pomembno, vzgojila sta vrsto mladih gumarjev, tehnologov in svoje

Fran Prisljan

Helmut Turzanski

bogate izkušnje prenašala na strokovnjake različnih profilov in poklicev.

Kljub svojim letom še danes ogromno prispevata k vsestranskemu razvoju delovne organizacije.

Tov. Bajuk jima je čestital v imenu vseh članov kolektiva in v imenu vseh tistih, ki ju poznamo in cenimo kot strokovnjaka, sodelavca in človeka.

J. Štular

O delu izobraževalnega centra

Leto 1975 je bilo na področju vzgoje in izobraževanja dokaj razgibano. Prizadevanja za uresničitev novega koncepta usmerjenega izobraževanja so dobila konkretnjšo obliko in s tem tudi nakazala velike naloge, ki nas na tem področju še čakajo. Ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti na nivoju republike konec leta 1975 je bil nadaljnji korak k smotrnejši porabi sredstev, ki jih odvajamo za izobraževanje kadrov, potrebnih naši panogi. Na področju družbenopolitičnega izobraževanja smo pristopili k večji načrtnosti, kar se odraža v ustanavljanju klubov samoupravljalcev, izobraževanju delegatov itd.

jih in visokih šolah. Ob zaključku leta je imelo sklenjene pogodbe za študij ob delu 120 delavcev.

4. Šolanje učencev

Šolo za gumarske delavce je zaključilo 23 učencev, v šolskem letu 1975/76 pa se je vpisalo v poklicno gumarsko šolo 43 učencev.

5. Družbeno izobraževanje

Organizirali smo seminarje za članke DS, članke samoupravne delavske kontrole, članke svetov za medsebojno razmerja in sveta za izobraževanje in socialno varstvo, za sekretarje ZK in za članke svetov ZK. Skupno se je teh seminarjev udeležilo 529 delavcev.

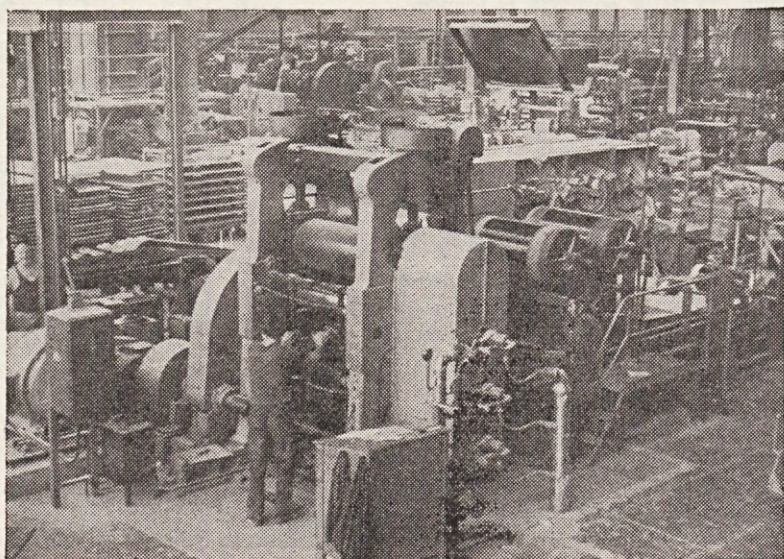
6. Funkcionalno izobraževanje svetov in simpozijev izven delovne

Iz navedenih podatkov lahko ugotovimo, da je bil v letu 1975 precejšen poudarek na funkcionalnem in družbenopolitičnem izobraževanju. Glede na slabo kvalifikacijsko strukturo (zlasti proizvodnih delavcev) nameravamo v letu 1976 dati večji poudarek poklicnemu izobraževanju mladine in delavcev, ki nimajo ustrezne poklicne izobrazbe. V ta namen predvidevamo v drugem polletju 1976 tri oddelke poklicne gumarske šole (en prvi in dva druga letnika), en oddelke poklicne gumarske šole za odrasle, v katerega se bodo vključili tudi kandidati, ki bodo želeli opraviti prekvalifikacijo, in en oddelke delovodske gumarske šole. Ker se bo s tem obseg dela znatno povečal, se bo še bolj

pokazala potreba po primernejših in dodatnih prostorih za poučevanje (učilnice, delovni kotički v proizvodnji), saj trenutno razpolagamo le z dvema neprimernima učilnicama. Zaradi tega si bomo v letu 1976 prizadevali za čimprejšnjo izgradnjo centra za usmerjeno izobraževanje na Zlatem polju v Kranju. Seveda pa pri tem pričakujemo podporo vseh družbenopolitičnih dejavnikov in delavcev Save.

Prav tako pa bomo stremeli za tem, da bi v letu 1976 celotno področje izobraževanja, ki je urejeno z našim samoupravnim sporazumom o izobraževanju, kar najbolje zaživel tudi v pripojenih skupnostih tozdov, zlasti v KTM in Totri.

Niko Slapar

Izobraževanje tudi ob delu za delo

Tudi v naši delovni organizaciji smo se (poleg stalnih oblik izobraževanja) vključili v tovrstna prizadevanja. Sodelovali smo pri ustanavljanju posebne izobraževalne skupnosti za kemijo, farmacijo in gumarstvo, v kateri bomo prek svojih delegatov v zborih uporabnikov in izvajalcev imeli večji pliv na programe in sredstva, ki jih je do sedaj republiška izobraževalna skupnost delila posameznim srednjim šolam. Med pomembnejše akcije v letu 1975 lahko štejemo tudi dokončno verifikacijo poklicne gumarske šole.

V preteklem letu je bilo izobraževanje v naši delovni organizaciji precej široko, saj je bilo vključenih v razne organizirane oblike izobraževanja prek 2000 delavcev naše delovne organizacije. Organizirane oblike izobraževanja so potekale v glavnem na naslednjih področjih:

1. Uvajanje delavcev

Za nove delavce smo organizirali 20 uvajalnih seminarjev, ki se jih je udeležilo 537 delavcev. Za delavce na poskusnem delu in usposabljanju ter za pripravnike smo organizirali 600 preizkusov znanja.

2. Šolanje ob delu za gumarske poklice

Gumarsko delovodsko šolo je obiskovalo 27 delavcev. V poklicno gumarsko šolo se je v šolskem letu 1975/76 vključilo 29 delavcev in 8 delavcev, ki žele opraviti prekvalifikacijo.

3. Šolanje ob delu izven delovne organizacije

Na novo smo sklenili 45 pogodb za študij ob delu na srednjih, viš-

organizacije se je v letu 1975 udeležilo 77 delavcev. Poleg tega pa se je 36 delavcev udeležilo raznih specializiranih strokovnih tečajev (skladiščno poslovanje, vozniki viličarjev, jezikovni tečaji itd.).

7. Izobraževanje iz varstva pri delu

45 električarjev se je udeležilo seminarja in opravilo preizkus znanja s področja tehničnega in zdravstvenega varstva. 82 vzdrževalcev je opravljalo preizkus znanja iz varstva pri delu. 70 delavcev, ki vodijo in nadzorujejo dela na delovnih mestih z večjo možnostjo poškodb in zdravstvenih okvar, se je udeležilo tečaja iz varstva pri delu. 175 delavcev v proizvodnji pa je opravljalo preizkus znanja iz varstva pri delu.

8. Štipendiranje

V šolskem letu 1974/75 smo štipendirali 77 dijakov in študentov na srednjih, višjih in visokih šolah. 14 štipendistov je v prvem polletju zaključilo šolanje. V šolskem letu 1975/76 smo sklenili pogodbe o štipendiranju s 26 dijaki oziroma študenti.

9. Druge oblike izobraževanja

Organizirali smo prakso za 72 dijakov in študentov. Nadalje smo v letu 1975 organizirali ogled naše tovarne za 42 ekskurzij, pripravili posvetovanja in dopolnilno izobraževanje tehnologov iz pripojenih skupnosti tozdov itd.

V tem obdobju smo sodelovali tudi pri izdelavi samoupravnih aktov, ki urejajo področje izobraževanja (statut izobraževalnega centra, samoupravni sporazum o izobraževanju).

Še stanovanja

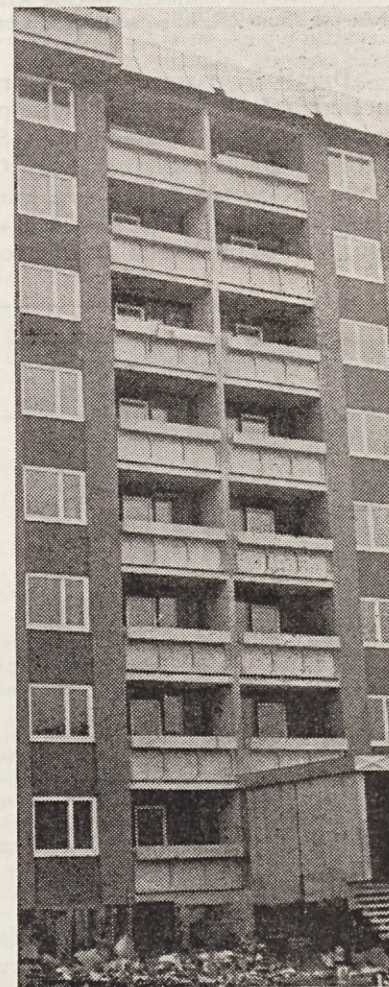
O reševanju stanovanjskih razmer delavcev v naši delovni organizaciji je bilo že veliko napisanega, vendar ne bo odveč, če tej vedno aktualni temi namenimo še nekaj stavkov.

V preteklem letu je bilo našim delavcem oziroma družinam dodeljenih 55 novih stanovanj. Od tega števila se jih je v lanskem letu vselilo 48, sedem pa jih bo zaradi zakasnitve pri gradnji dobilo stanovanje v tem mesecu. Da bi bila številka celovitejša, moramo omeniti tudi starejša družbena stanovanja, ki so dobljena z zamenjavo; teh je bilo dvajset. Če ob tem upoštevamo še 2.500.000 din, kolikor je bilo namenjeno za posojila individualnim graditeljem in za stanovanja iz solidarnostnega sklada, lahko ugotovimo, da je nad 100 Savčanov s pomočjo finančnih sredstev delovne organizacije rešilo svoje stanovanjske probleme.

Kljub temu, da v Savi tako uspešno rešujemo te probleme, pa ima oddelke za socialno varstvo in družbeni standard še približno 250 neresenih prošenj. Iz razgovora s tovarišem Mikoletičem, ki poklicno ureja ta vprašanja, smo izvedeli, da kljub vsem zgornjim navedbam problem še obstaja. Poudaril je, da smo v Savi uspeli zadržati število prošenj na nivoju izpred nekaj let kljub večjemu številu zaposlenih. Dogaja se, da smo včasih brez moči, ko je potrebno rešiti določen stanovanjski problem. Zakaj? Naša prizadevanja pri reševanju stanovanjskih problemov so prodrli v javnost in zato ni malo primerov, ko delavci želijo dobiti stanovanje pri nas, čeprav so bili njihovi zakonci predhodno že prijavljeni pri drugih delovnih organizacijah. V tem vidijo svojo perspektivo. Zaradi tega je predsedstvo sindikalne organizacije naše delovne organizacije dalo pripono na osnutek sindikalne liste za leto 1976 v tistem določilu, ki govori o obveznem delu odvajanja sredstev za izgradnjo stanovanj, in sicer od 6 na najmanj 8 % od bruto OD. Znano je, da Sava že nekaj let odvaja 11–12 % od bruto OD; to je 5–6 % več, kot to predvidevajo predpisi. Če se ta politika ne bo spremenila, bomo prisiljeni bolj načrtno delati že pri zaposlovanju, saj ima po dosedanjih predpisih delavec pravico zaprositi za stanovanje takoj, ko združi delo, v praksi pa ga lahko rešimo šele po štirih letih dela v Savi.

In kakšni so konkretni načrti za letošnje leto?

Že v lanskem letu smo s Podjetjem za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj sklenili pogodbo za 44 novih stanovanj na lokaciji Kranj, ki bodo po predvidevanju vseljena v začetku aprila tega leta. Nadalje je v teku zbiranje prošenj za individualno gradnjo in odkup stanovanj. V ta namen je namenjenih 320 milijonov starih dinarjev. Prav tako predvidevamo, da bo do

Letos za Savčane 44 novih stanovanj

bilo približno dvajset naših delavcev kredite za individualno gradnjo pri stanovanjski samoupravni interesni skupnosti, prav toliko pa bo tudi stanovanj iz tega naslova. Če te številke strnemo, lahko ugotovimo, da bomo po realnih predvidevanjih rešili 100 prošenj, ki so vložene v oddelku, ki skrbi za ta vprašanja.

Naš razgovor

Obrad Lužanin

direktor skupnosti tozdv Vulkan

V dneh od 8.—12. februarja sem se mudil v Vulkanu v Nišu, kjer sem skupaj z odgovornim urednikom »Vulkanovih novina« sestavil oziroma pomagal sestaviti prvo skupno številko glasila. To priložnost sem porabil tudi za krajši razgovor z direktorjem Vulkana tov. Obradom Lužaninom.

Obrad Lužanin, direktor skupnosti tozdv Vulkan Niš

Kako ste zaključili preteklo poslovno leto in kako ste uresničili gospodarski načrt?

Kakšni so končni rezultati, še ne vemo (ker še ni zaključnega računa). Plan skupnega dohodka smo uresničili v višini (približno) 18 milijard starih dinarjev ali 92 %. Zato pa smo plan dohodka presegli za 20 % (v planu smo predvideli 66 milijonov, ustvarili pa smo kar 73 milijonov). Pričakujemo, da bo ostanek dohodka približno 1,5 milijarde dinarjev načrtovali pa smo 1,2 milijarde. Skupnega dohodka pa nismo uresničili, ker smo delali s proizvodi z manjšo bruto vrednostjo. Vse, kar smo ustvarili, smo v glavnem z delom. Leto 1975 je najuspešnejše poslovno leto vse od začetka naše delovne organizacije. V lanskem letu smo povečali amortizacijo za 20 %, osebni dohodek pa za 01 %.

Kako je z realizacijo druge faze preselitve obratov?

V drugi fazi predvidevamo kompletno preselitev proizvodnje v Mramor. Vse poteka po predvidenem planu. Pričakujemo, da bomo že do avgusta preselili vso proizvodnjo. V tem programu nismo uresničili le prodaje obstoječe imovine (zgradbe na stari lokaciji itd., op. a.). Vendar smo prepričani, da bomo do dneva tovarne, 14. oktobra, že vsi v Mramorju. Zgraditi moramo še upravno stavbo s potrebnimi objekti (prehrana, zdravstvena postaja, oddelek za družbeni standard itd.).

Ali so v zvezi s preselitvijo tudi kake težave, npr. prevoz delavcev?

Problemov ne bo, ker smo to vprašanje že rešili z avtobusnim podjetjem Nišekspress.

Kakšne so možnosti razširitve proizvodnje v novi tovarni?

Mislim, da možnosti so. Predvidevamo povečanje proizvodnje tehničnih izdelkov in semeringov za približno 50 %. Povečanje proizvodnje bo v dinarjih predstavljalo 1,5 milijard.

Kako je s kadri in kakšni so problemi?

Čutimo pomanjkanje kvalitetnega strokovnega kadra, vendar ga imamo po številu dovolj.

Ekonomistov in pravnikov nam ne manjka, inženirjev pa nimamo, tudi po številu ne. Imamo dovolj strokovnih delavcev z višješolsko izobrazbo. Tehnologi z dokončano I. stopnjo se ne vključujejo dovolj v samo delo. V postopku za sprejem imamo štiri inženirje kemije in enega strojnega inženirja, ki imajo že vsi 5—10 let delovne dobe. V bližnji prihodnosti bodo začeli z delom tudi naši študenti s tehnološke fakultete. S tem bomo nekoliko ublažili problem strokovnih kadrov. Vendar to ni samo naš problem. Težko pridemo do strokovnjakov tudi zato, ker ni urejen dohodkovni sistem glede na dohodek kadrov, ki delajo v gospodarstvu, in kadrov v negospodarstvu. Samo za primer: Naša tovarna sprejema pripravnik, negospodarstvo pa nam jemlje kompletne strokovnjake. To je tudi eden od osnovnih problemov, ki povzročajo fluktuacijo strokovnih kadrov.

Kaj lahko poveste o rezultatih integracije s Savo?

Vse, kar smo pričakovali v prvem letu integracije, se je tudi uresničilo. Mislim pa, da bomo v tem letu morali uresničiti vsa načela iz programa združevanja. To pa seveda zavisi od strokovnih služb, ki so zajete v delovni skupnosti, pa tudi od onih v Savi Kranj. V Vulkanu bomo ob sprejemu gospodarskega načrta za leto 1976 upoštevali konkretne zahteve služb. V uresničevanju načel združevanja so največ dosegli v tehničnem sektorju, kjer so se pojavljale konkretne zahteve, do neke mere so to dosegli tudi v komercialni službi. Pohvaliti moram kadrovske sektor, ki do sedaj najbolj sodeluje pri združevanju. Najpomembnejše pa je, da uresničimo načela razvoja in usklajevanja služb nabave in prodaje. Trenutno je v delu izdelava organizacije. Sicer pa je tako, da se povsod, kjer so nujne potrebe, le-te tudi uresničijo. Vendar moram poudariti, da bi morale iniciative zrasti v naših strokovnih službah. Iniciativa pa je v tem trenutku majhna. Kontrola kvalitete pravkar uvaja metode in nova merila, kakršna so tudi v Savi. Zdi se mi, da je največji problem velika oddaljenost med Vulkanom in Savo. Zato so naša srečanja redka, vendar se tudi ta ovira počasi premaguje.

L. M.

V proizvodnji Vulkana

Predstavljamo vam

sekretarja konference ZK Vulkan Milutina Urbančiča

Milutin Urbančič je dolgoletni delavec v Vulkanu, trenutno pa je na delovnem mestu referenta nabave. V Vulkanu se je zaposlil kot poslovodja prodajalne obutve, kasneje pa je bil premeščen v nabavni oddelek. S svojim delom pri reševanju nalog v nabavi si je pridobil veliko priznanj od sodelavcev in vodilnih uslužbencev.

Na družbenopolitičnem področju je bil aktiven že od vsega začetka svojega dela v Vulkanu. Večkrat je bil izvoljen v organe upravljanja in forume družbenopolitičnih organizacij. Bil je predsednik DS kombinata gume in obutve Vulkan, predsednik ZM, dve mandatni obdobji je bil predsednik sindikalnega odbora. Zelo pomembno je njegovo delovanje na športnem področju v občini Niš. Je glavni organizator športnega življenja v naši delovni organizaciji in član komisije delavskih športnih iger pri občinskem sindikalnem svetu. Bil je tudi predsednik tega organa. V občini Niš velja za afirmiranega družbenopolitičnega delavca.

Član ZK je postal leta 1959. Sprejet je bil v Vulkanu še kot mladinec. Večkrat je bil izvoljen za člana sekretariata organizacije ZK, v letošnjem letu pa je postal sekretar konference ZK Vulkan.

Njegovo veliko poznavanje življenja in dela sredine, v kateri živi, in njegove velike izkušnje vzbujajo zaupanje kolektiva, zato mu je tudi poveril eno najpomembnejših družbenopolitičnih funkcij.

Nikola Djordjević

— novice — novice — novice —

Zunanjetrgovinska menjava in gospodarsko sodelovanje

V Moskvi so konec lanskega leta podpisali sporazum o menjavi kemijskih izdelkov med zainteresiranimi jugoslovanskimi in sovjetskimi partnerji. Približna vrednost celokupne menjave naj bi po tem sporazumu, ki bo veljal do konca leta 1980, znašala okoli 300 milijonov dolarjev. Sporazum temelji na dosedanjih kontaktih med jugoslovanskimi in sovjetskimi delovnimi organizacijami. Kljub temu, da še ne vsebuje preciznejših obveznosti posameznih partnerjev, so znani nekateri aranžmaji oziroma izdelki, ki bodo predmet menjave. Jugoslovanski partnerji — kombinat SODA-SO iz Tuzle, Zorka iz Šabca, kombinat Chromos-Katran-Kutrilin iz Zagreba,

OHIS — Skopje, Jugovinil iz Splita, Miloje Zakić iz Kruševca, kombinat REMH — Kosovo in tovarna dušika iz Obilica — bodo v naslednjih izvažale surovine za izdelovanje poliuretanske pene, surovine za proizvodnjo smol, barv in lakov, nadalje pomožna sredstva za usnje in tekstil, dodatke za potrebe gumarske industrije in druge polimerne materiale ter sredstva za zaščito rastlin. Iz Sovjetske zveze bodo dobivali amoniak, vinil klorid monomer, organske sintetične barve, surovine za proizvodnjo sredstev za zaščito rastlin, sintetični kavčuk, stiroin in metanol. Menjava bo potekala na osnovi konkretnih dogovorov med partnerji, prevrstveno pa se bo prilagojevala dejanskim potrebam tržišča obeh držav.

Ekonomika politika, 12. 1. 1976, str. 12—13

V KTM-Protektor uspešno zaključili poslovno leto 1975

Gospodarno delo — dobri rezultati

Tako kot v lanskem letu bomo tudi letos skušali v našem glasilu objaviti vrsto člankov oziroma prispevkov iz naših skupnosti tozdov. Pri tem se ne mislimo držati nikakršnega zaporedja, obiskali bomo vse skupnosti tozdov in skušali izvedeti čimveč o delu, uspehih in problemih v posameznem tozdu.

To pot smo se odpravili v KTM-Protektor Ljubljana, kjer smo se pogovarjali z direktorjem skupnosti tozdov tov. Marjanom Perparjem. Naš razgovor je potekal takole:

— Kakšni so bili poslovni rezultati v lanskem letu in kakšna so predvidevanja za leto 1976?

Lahko rečem, da smo dosegli takšne rezultate, kot smo si jih zadali v gospodarskem načrtu. Imeli bomo namreč 650 milij. din ostanka dohodka, ki je bil s tem načrtom predviden, v akcijskem načrtu pa smo predvideli še uporabo notranjih rezerv za dvig kvalitete in tako uspeli zagotoviti še dodatnih 170 milijonov, s čimer smo dosegli približno 830 milij. din ostanka dohodka. Mislim, da smo s tem celo pressegli predvidevanja in da smo lahko kljub nekaterim težavam resnično zadovoljni.

— V gospodarskem načrtu lanskega leta ste predvideli tudi rekonstrukcijo nekaterih obratov oziroma nekaj novosti v proizvodnji aluminijevega sulfata in v proizvodnji gumeno-tehničnih izdelkov. Kakšne so te spremembe?

Rekonstrukcija Al-sulfata je bila predvidena glede na to, da so stari avtoklavi dotrajani. Od treh avtoklavov dela trenutno samo eden in še ta je večkrat v popravilu. Zato je bilo predvideno, da se montirajo nov transportni trak ter dva avtoklava z večjo kapaciteto, kot jo imajo sedanji trije. Pri tem so nastopile nekatere težave. Najprej se veda finančne, ker smo morali kislino uvažati in je bila kar 50 % dražja od domače. Zato tudi ni bilo nikakršne možnosti, da bi dosegli predvideni ostanek dohodka. Pojavilo se je celo vprašanje, če bomo lahko izvedli predvideno rekonstrukcijo. Za finančno pomoč smo zaprosili »papirničarje« in jim predlagali, naj bi sovlagali sredstva, istočasno pa smo se tudi odločili za

vino, zvezno gospodarsko zbornico itd.).

Sele s pomočjo zveznega izvršnega sveta, podpredsednika dr. Šeferja, gospodarske zbornice, občinskega komiteja itd. smo dobili dovoljenje za uvoz. Zdaj so avtoklavi že na poti k nam iz Italije. Računamo, da bodo v nekaj dneh prispeli in da bomo lahko v najkrajšem času začeli z gradnjo oz. postavitvijo nove linije za Al-sulfat.

— Kakšne bodo kapacitete oz. možnost plasmaja proizvodov z vključitvijo nove linije?

Kapacitete bodo večje; predvidevamo, da bomo lahko izdelali tudi do 40.000 ton (do sedaj 20 — 24.000

Naš sogovornik dipl. inž. Marjan Perpar, direktor KTM-Protektor

vlaganje v cinkarno Celje, in sicer 700 milijonov dinarjev, ki jih bomo vplačali v dveh letih (v letošnjem 375 milijonov in prav tak znesek v prihodnjem letu). S tem si bomo zagotovili možnost nabave domače žveplene kisline, ki je cenejša, konkurenčnost in možnost izvoza aluminijevega sulfata. Tako bomo lahko nadaljevali s predvideno rekonstrukcijo. Transportni trak je že postavljen. Pri uvozu avtoklavov pa so nastopile težave. Čeprav smo imeli zagotovljena sredstva, nam pristojni organi niso izdali soglasja za uvoz omenjene opreme. Večkrat smo prosili za soglasje tudi zvezne organe (sekretariat za zunanjo trgo-

ton). Dobili smo ponudbe različnih inozemskih partnerjev z določeno licitacijo. Licitacije pa navadno zahtevajo večje količine; ob tem moramo povedati, da so ponujene cene zelo ugodne. Eden od resnih ponudnikov je v letošnjem letu tudi Bolivija, ki smo jo v lanskem letu morali zavrniti. Njena letošnja ponudba je ista kot v lanskem letu, in sicer 10.000 ton pri razmeroma zelo ugodnih cenah. Poleg tega se pojavljajo različni kupci v Avstriji, Švici, Nemčiji in Italiji. To so predvsem novi kupci, ki so zainteresirani za večje količine. S predvideno rekonstrukcijo in povečanimi kapacitetami Al-sulfata bomo lahko povečali tudi izvoz. S tem pa bodo naše zmogljivosti do kraja izkoriščene in bomo lahko zadovoljili vsa povpraševanja.

Naslednja stopnja našega razvoja je izboljšanje tehnološkega procesa z namenom, da bi se proizvodni stroški zmanjšali, nato pa imamo v načrtu korekturo te nove tehnologije, in sicer tehnologijo tekočega aluminijevega sulfata, ki je nekaj povsem novega; upamo, da bomo že v nekaj letih prodajali aluminijev sulfat v cisternah, kot to delajo Nemci, Italijani predvsem pa Američani.

— Omenili ste, da ste sodelovali z zveznimi organi, s skupščino občine Moste oz. z občinskim komitejem ZK. Kakšno je to sodelovanje?

V letu 1975 je zasedala mestna konferenca ZK Ljubljana, ki jo je vodil tov. Vinko Hafner. Na tej konferenci so nam bila posredovana navodila, kako naj se obnašajo delovne organizacije v trenutni gospodarski situaciji, kakšni naj bodo programi delovnih organizacij, kaj vse je potrebno storiti, da se gospodarstvo stabilizira in da se izboljša

situacija v delovni organizaciji. Vsa ta navodila so bila posredovana prek občinskih komitejev tudi delovni organizaciji. V teh materialih je bilo med drugim opozorjeno tudi na morebitne težave oz. na ukrepanje ob takih primerih. Dana nam je bila možnost, da na vsak morebitni problem opozorimo občinski komite, ki nam bo takoj priskočil na pomoč.

Soglasje, ki ga dolgo časa nismo dobili, je bilo eno od vprašanj, ki smo ga posredovali tudi OK. Občinski komite je nato posredoval pri gospodarski zbornici in nam končno pomagal dobiti zahtevano soglasje.

— Kakšno pa je to sodelovanje na relaciji občinski komite — družbenopolitične organizacije KTM-Protektor?

Občinski dejavniki so zainteresirani za razvoj naše delovne organizacije na njenem območju oz. za razvoj vseh delovnih organizacij v naši občini. Imamo stalne stike z občinskim komitejem in ga občasno informiramo o situaciji, stanju in o vseh pomembnih dogodkih. Pred kratkim smo imeli posvet z izvršnim svetom občin Moste-Polje. Bili smo pri tov. Bratini, prisotni pa so bili tudi sekretar občinskega komiteja ZK tov. Rejc in nekateri gospodarstveniki. SAVO smo zastopali generalni direktor tov. Filip Majcen, ing. Ivan Škofic in jaz.

Predmet razgovora je bil detaljni pretres srednjeročnega načrta razvoja in dosedanjega dela. Mnenje prisotnih je bilo tako o dosedanjem delu kot tudi o srednjeročnem programu razvoja pozitivno. Lahko trdim, da je sodelovanje zelo uspešno.

— Kakšno pa je sodelovanje z matičnim podjetjem (Savo) in DPO v Savi?

Sodelovanje s Savo je zelo tesno. Že na začetku, ko smo se integrirali, smo razmišljali o tem, da bi se strokovne službe povezale direktno s savskimi, s čimer bi se hitro vključili v savski sistem oz. ga najhitreje vnesli v naše službe. Pri tem mislim predvsem na organizacijske prijeme, razne predpise itd.

Moram reči, da so na tem področju nastali zelo uspešni stiki med našo kadrovsko službo in kadrovskim sektorjem v Savi. Tako je tudi z našo službo vzdrževanja in investicij ter tehnično službo v Savi. Pri tem moram omeniti pogoste obiske naših strokovnih delavcev v Savi. Sodelujemo tudi s savsko razvojno službo in z drugimi.

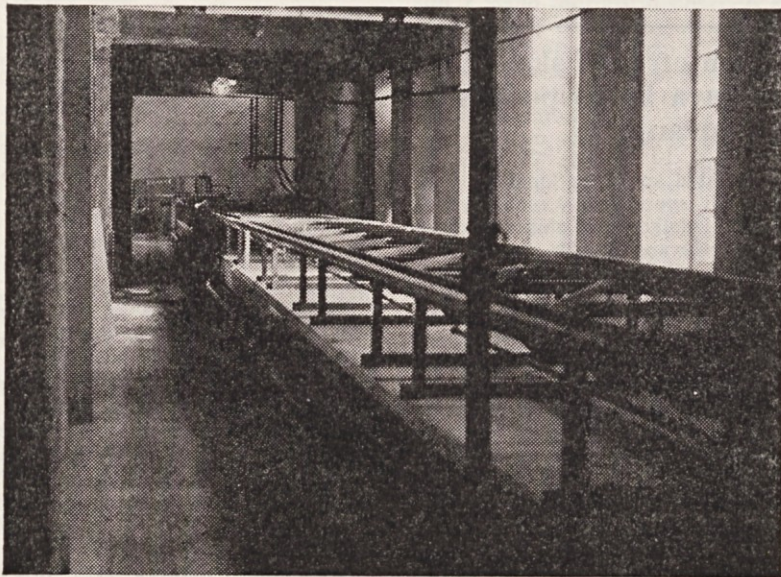
Sodelovanje je pozitivno, koristno tako za enega kot drugega partnerja. Za nas je koristno tudi to, da imamo močno podporo v Savi. Sava pa z našo dejavnostjo dopolnjuje svojo proizvodnjo oz. jo zaključuje, saj poleg izdelave nove avtopnevmatike obnavlja tudi obrabljene plašče.

Naše sodelovanje se poglablja, potrebno pa bo poseči še na področje solidarnostne odgovornosti, da bo tako to sodelovanje še tesnejše.

Glede na zastavljene načrte razvoja namreč pričakujemo delno podporo drugih Savinih skupnosti tozdov, kar je seveda skupen interes za naš nadaljnji razvoj oz. za uspešno nastopanje doma in na tujem.

— Kako je z razvojem protektiranja?

Znano je, da se v Jugoslaviji protektira (obnavlja) zelo malo plaščev, le nekaj odstotkov. V svetu je ta številka znatno večja, giblje se od 20 do 40 %. Raziskava tržišča pri nas je pokazala, da lahko leto sprejme mnogo večje količine. Zato imamo v srednjeročnem programu

Montaža novega traku v Al-sulfatu je v zaključni fazi

predvideno razširitev proizvodnje. Ko smo pripravili elaborat, ki ga je dokončno izdelala tehnična služba Save v sodelovanju z našimi strokovnjaki, smo se odločili, da bomo to razširitev uresničili v dveh fazah. V dveh fazah zato, da ne bi naenkrat začeli z dvakrat o. dva in polkrat večjo proizvodnjo. Mnenja smo, da moramo naše zmogljivosti povečati postopoma. Tako v prvi fazi predvidevamo razširitev za 2,5 stari milijardi, s čimer bi se število obnovljenih plašev povečalo za 80 %. Predvidevamo nekaj novih stiskalnic in nov »kompaktni« stroj, ki je pravzaprav brizgalno-ob-

jasno, da kakršnakoli razširitev proizvodnje ni mogoča brez uporabe določenega števila kvalitetnih rabljenih avtomobilskih plašev. Pripravljamo reorganizacijo zbiranja karkas. To je v tem trenutku naloga komercialne službe. Vendar je področje tako široko, da bomo morali organizirati posebno službo odkupno-prodajne mreže. Naloga te službe bi bila zbiranje karkas, prodaja plašev, uslužnostna dejavnost za transportna podjetja itd.

— *Kako danes poteka zbiranje karkas?*

Obstajata dva načina zbiranja karkas preko odkupno-prodajnih

zainteresirani za odkup rabljenih plašev s tem, da jih primerno stimuliramo (provizija).

Zavedamo se, da bomo morali vložiti še mnogo sredstev in naporov, da bomo omogočili normalen proces obnavljanja avtomobilskih plašev.

V zvezi z zbiranjem karkas je dogovorjeno z Rumo, da skupaj organiziramo mrežo zbiranja.

Nemogoče je namreč, da bi si podjetja konkurirala znotraj delovne organizacije Sava. Enotna nabava, dograditev obstoječe mreže, razdeljevanje po določenem planu, vse to je pogoj za uspešen razvoj tako Protektorja kot tudi Rume. Ruma bo pri tem morala poseči na področje, ki je za nas precej oddaljeno in premalo raziskano.

— *Kako daleč ste trenutno z realizacijo I. faze razširitve protektiranja?*

V KTM imamo nekaj prostorov, ki niso povsem izkoriščeni, zato smo iskali možnosti, da bi spremenili njihovo namembnost. Tako bi prišli do prostorov, kjer bi lahko začeli z obnavljanjem avtomobilskih plašev. Za konfekcijski oddelek lahko uporabimo bivši prostor Al-sulfata. To je industrijska hala s površino 720 kvadratnih metrov. Ta je primerna za konfekcijski oddelek tudi zato, ker je ob njej že oddelek vhodne kontrole potniških in tovornih plašev. Ko bom to industrijsko halo usposobil za vselitev konfekcije in vanjo postavili nov kompaktni stroj (oblagalni stroj), bomo sprostili prostor konfekcije ob Šmartinski cesti in tam postavili nove stiskalnice, tako da bi potekala proizvodnja, zbiranje in kontrola karkas na lokaciji KTM, vulkanizacija pa na lokaciji Protektorja na Šmartinski cesti. Dislokaciji se bomo izgonili v drugi fazi, ko bomo zgradili novo protektirnico, v kateri bo združena celotna tehnologija. Ta protektirnica pa bo stala na lokaciji KTM. S tem se bomo znebili visokih stroškov medobratnega transporta. Pri preureditvi teh prostorov smo predvideli stroške za morebitne adaptacije in inštalacije, tako električne kot parne. Pri tem smo upoštevali samo direktne inštalacije, ker tovarna razpolaga s toplotnim, priključeni smo na toplotno Ljubljana in na trafo posatjo 400 KVA. To so obstoječi energetski viri, ki nam dajejo možnosti, da se priključimo v

trenutku, ko postavimo konfekcijske stroje v omenjenih prostorih.

— *Kakšna so predvidevanja v srednjeročnem programu razvoja?*

V letu 1975 smo imeli v načrtu rekonstrukcijo Al-sulfata in dokončno izgradnjo avtomobilske pralnice. Ta načrt je v zaključni fazi, je že preteklost. V tem trenutku pa se pogovarjamo o investicijah za leto 1976 — 1980. Leto 1976 predstavlja za nas veliko breme, ker sovlagamo v cinkarno Celje, da si zagotovimo žvepleno kislino (375 milijonov). V tem letu nameravamo nabaviti protektirne stroje (stiskalnice in kompaktni stroj). Če nam bo vse te načrte uspelo uresničiti, bomo v letu 1976 veliko naredili. Do leta 1980 predvidevamo razširitev proizvodnje tehničnih izdelkov, predvsem penastih profilov, ki so zanimivi za tržišče. V tem obdobju bomo zgradili tudi novo protektirnico in obenem povečali proizvodnjo. Vse te investicije bodo znašale okoli 7 milijard 600 milijonov (S din).

— *Kako je s strokovnim kadrom?*

V gospodarskem načrtu imamo predvideno povečanje kadra v mejah dovoljenega oz. predvidenega povečanja zaposlenih. Kader, ki je že v KTM, je dovolj strokoven in mnogo prispeva k razvoju delovne organizacije; seveda pa čutimo pomanjkanje ustreznega kadra v strokovnih službah in v proizvodnji. Primanjkuje nam strojnih tehnikov, ključavničarjev, elektricarjev. Tudi komercialna služba ne dobi ustreznega kadra, prav tako finančna služba. Razpisi so zelo pogosta oblika oglašanja prostih delovnih mest, vendar nanje ni odziva. V naši majhni delovni organizaciji nastane vrzel, ki je ni moč izpolniti, že s kratko odsotnostjo z dela (bolniški in redni dopust). Če pa nekdo zapusti delovno organizacijo, je to še težji problem.

— *Kako je z disciplino v delovni organizaciji?*

V naši delovni organizaciji je disciplina taká kot v vseh drugih delovnih organizacijah. Zavedamo se, da moramo vprašanje nediscipline obravnavati na vseh nivojih skupnosti tozдов, na vseh forumih DPO itd. Še posebno zato, ker ne moremo dopustiti, da se pojavljajo težnje posameznikov z osebnimi interesi (takih primerov je bilo nekaj po združitvi s Savo ob zamenjavi vodstva). Večjih primerov nediscipline pa v naši delovni organizaciji ni.

Lado Mraz

Polnjenje in tehtanje papirnatih vreč z aluminijevim sulfatom

lagalni stroj. To pa za nas pomeni, da ne potrebujemo več tekalne površine, ki smo jo do sedaj uvažali in da bodo sproščena skladišča oz. prostori, v katerih smo do sedaj skladiščili tekalne površine (na zalogi smo namreč morali imeti stalno količino tekalnih površin za potniške in tovarne plašče vseh dimenzij). S tem bi se sprostila tudi določena obratna sredstva.

Tudi proizvodnja domače tekalne površine je 10 % cenejša. Izboljša se tudi kvaliteta, ker se v »kompaktni« stroj vlaga trak, ki tekalno površino brizga direktno na pripravljeno karkaso; ta tekalna plošča je topla in se lepo prilega.

Trenutno ne razpolagamo s sredstvi, temveč se pogovarjamo o postopnem izvajanju omenjenih investicij. V prvi fazi bomo kupili stroje, ki jih bomo postavili na določen prostor, uredili vse inštalacije in adaptirali prostore glede na naše možnosti. Tako bomo zaključili prvo fazo. Kasneje predvidevamo (v srednjeročnem načrtu) še povečanje te proizvodnje in dograditev nove stavbe na lokaciji KTM. Pri rekonstrukciji I. faze se bo del proizvodnje (konfekcija) preselil s Šmartinske ceste (Protektor) na področje KTM; tam bo ostal le oddelek vulkanizacija. S tem pa bomo pridobili prostor za postavitev novih stiskalnic. Tako bomo brez novih prostorov uspeli povečati proizvodnjo.

— *Pri povečanju proizvodnje se bo pojavilo tudi vprašanje zbiranja karkas. Kaj je na tem področju že storjenega oz. kakšne spremembe predvidevate?*

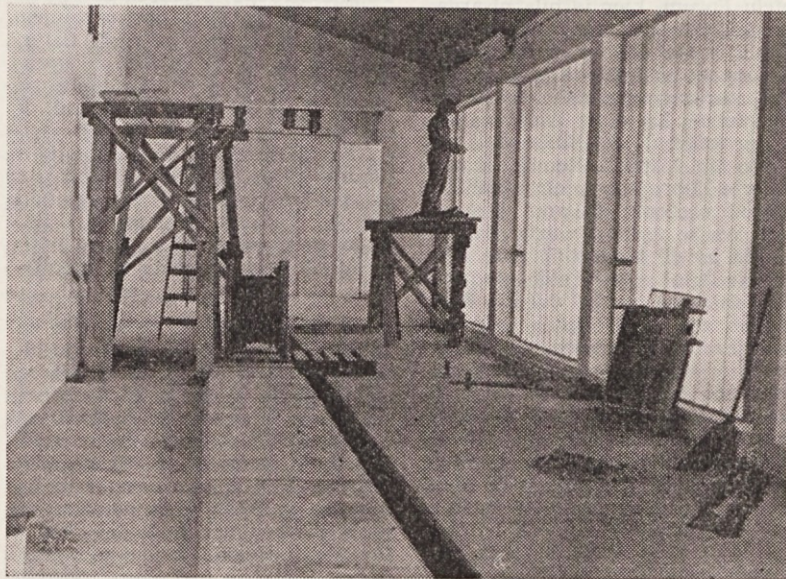
Ena od naših prioritetenih nalog v letu 1976 je na vsak način tudi učinkovito zbiranje karkas. Na tem področju moramo napraviti kvaliteten premik. Nam je namreč popolnoma

enot, ki so v Ljubljani, Mariboru, Apatinu in Zagrebu, ustanovljata pa se tak enoti tudi v Beogradu in Sarajevu. Te odkupno-prodajne enote zberejo okoli 80.000 karkas. Poleg tega smo sklenili tudi pogodbe s privatnimi vulkanizerji. Obdelali smo vso Slovenijo in zahodno Hrvatsko. Če hočemo pokriti širše področje Jugoslavije, se moramo tega vprašanja lotiti sistematično.

Navezati bomo morali stike s pretežno večino vulkanizerjev in tako razširiti odkupno-prodajno mrežo. Te dni se pripravlja simpozij o izkoriščanju odpadnih surovin. Na tem simpoziju bomo predlagali ustrezne ukrepe za učinkovito porabo odpadnih plašev.

— *Ali imate kakšne težave s privatnimi vulkanizerji?*

Problem je predvsem način plačila. Vulkanizerji si z zbiranjem ne ustvarjajo nobenega dohodka. Ta promet (zaradi plačevanja na žiro račun) jih bremeni in zato niso navdušeni za takšno obliko sodelovanja. Največkrat nam odstopajo plašče, ki so jim podarjeni. Najti bomo morali torej način, da pooblastimo vulkanizerje, da lahko nastopajo v našem imenu. S tem seveda ne bodo več finančno obremenjeni. Pri zbiranju karkas imamo mnogo težav oz. stroškov s prevozi slabih plašev. Zato bomo prevzemali karkase na terenu. Predhodno jih bodo naši kontrolorji kvalitetno pregledali. Tako se ne bo več zgodilo, da bomo iz Beograda pripeljali slabe plašče, plačali prevoz in nato še stroške za prevoz na odpad. Eden od predvidenih ukrepov je tudi povečanje odkupne cene karkas. Ta sedaj znaša za potniški plašč 10 din, predvidena povišana cena pa je 20 din. Tudi s tem ukrepom ne bomo storili vsega. Vulkanizerje moramo

Avtopralnica bo kmalu nared, še montaža pralnih avtomatov in prva vozila bodo čista zapuščala ta prostor

Na rallyju

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

15. 1. 1976 Števec 14.855

Ob 22. uri sva odšla iz Maribora. Vreme je bilo suho in hladno, vendar so vremenske napovedi obetale snežne padavine.

Avto je bil pripravljen, imel je montirane zimske radialne gume »Sava«, le svečic ni imel pravih, čeprav sva jih imela nekaj rezervnih. V Sentilju sva se prvič ustavila in se pozdravila z znanci. Iz Sentilja je bila cesta še taka kot na naši strani, pod Semmeringom pa se je pričel sneg, tako da sva lahko že preizkusila zimske gume. Gume so preizkušnjo dobro prestale kljub hitri vožnji in snegu na suhi podlagi, ki ga je bilo na vrhu že okoli 6–8 centimetrov (na cesti), v okolici pa tudi do 15 cm. Pred Dunajem je bila cesta spet suha. Avto sva vozila malo hitreje, vožnja je bila mirna, čeprav gume niso bile centrirane.

Na Dunaju sva nekaj časa tavalala po mestu in iskala pot proti Brnu, ker je bila glavna cesta v popravilu.

Ob 3. uri dne 16. 1. sva prestopila avstrijsko-češko mejo. Postopek na meji je trajal okoli 40 minut. Po poti sem ves čas malo dremal, pred Olomoucem pa sva dvakrat počivala. Zamenjala sva tudi svečice. Češko-poljsko mejo sva prestopila ob 8. uri. Mejni postopek je trajal pol ure. Menjala sva 1.000 din za 1.880 Pzt.

Takoj sva se odpeljala proti Varšavi. Na cesti je bilo (kot na Češkem) 1–2 cm snega, ponekod je bil tudi led. Asfaltna cesta je valovita, toda gume kljub trdi natlačitvi zelo dobro amortizirajo udarce. Vožnja je zelo mehka. Poškodb ni. 200 km pred Varšavo postane sončno, cesta je suha, po njej pa vozijo v glavnem le kamioni. Ob cesti je bilo okoli 10 cm snega. Enkrat sva se na poti tudi ustavila in nekaj malega pojedla (50 km pred Varšavo). V Varšavi sva se pripeljala skoraj v center, tam sva vprašala pasanta, kje je AMP PL. Nič ni vedel povedati, toda iz mimo vozečega taksija je izstopil neki radioreporter in se nama sam ponudil za spremstvo, ker je Varšavo dobro poznal. Ta reporter je z nama ostal skoraj do starta rallyja.

V pisarni rallyja sva se prijavila in dobila vse potrebne podatke. V hotelu Forum, kjer je bila pisarna, sva tudi prespala in garazirala avto.

17. 1. je Aleš odšel z »žurnalistom« k znanemu rallystu Krupi, da bi pred startom pregledal avto in dobili svečice. Ko se je vrnil, sva šla na sprostitev in nakupovalni potep po lepi Varšavi. Nemške marke sva zelo dobro zamenjala. Tehnični pregled sva opravila pred 13. uro. Nato sva se vrnila k vozilu, ker je bilo že precej hladno. V Parc Fermee je bilo polno ljudi, pa tudi tekmovalci so se že zbirali. Pred startom sva dobila darilo, dala nekaj izjav in avtoogramov, dobila obvestilo organizatorjev o snežnih razmerah na Poljskem in že sva bila na startni rampi. Pri rampi in na cesti do izhoda iz mesta je čakala ST 21, ker se je tekmovalec Ciecierzynski ponudil, da naju vodi prek Poljske. V zameno ga bova midva prek Jugoslavije. Do 15 km iz Varšave je na cesti do 5 cm snega, nato pa je cesta nekaj časa kopna, deloma pa ledena. Gume so odlične. Ob poti do Kielce je ob cesti polno

ljudi, v Kielcach na prehodni kontroli jih je več kot 10 tisoč. Veličasten sprejem! AMD Kielce je pripravilo čajanko in obdaritev — nepozabno! Na pot proti češki meji odidemo že v snežni vihar, ki narašča vse do meje. Ob cesti je do 50 cm snega, zamete pa kar prebijamo. V Jedrzejowu in Krakowu je še po 3 tisoč gledalcev. Poljsko-češko mejo smo prestopili v 10 minutah. Cariniki »žicajo« za značke in zastavice. Po Češki je cesta bolj splužena, veta ni več, voziva pa se sama, ker so ostali precej pred nama, dva pa zadaj.

18. 1. 1976. Tudi češko-madžarsko mejo smo prestopili brez komplikacij, na časovno kontrolo smo prišli skoraj tri ure prezgodaj. Ljudi skoraj ni, čeprav jih je bilo tudi na Češkem le okoli 2.000. Cesta po Mađarskem je že skoraj kopna, le ledu je še precej. Gledalcev je ob cesti malo. Skoraj do Maribora. Mađarsko-jugoslovansko mejo smo prestopili v 10 minutah. Vodiva kolega po

naši strani, kot je bilo dogovorjeno. Vesela sva, da sva v najini domovini. Doma je najlepše! Že pred Mariborom nas čakajo naši, še veličastnejši sprejem v Mariboru. Kljub neveselim informacijam o denarju sva zadovoljna. Hvala Mariborčanom in AMD centru! Vse je v redu. Po izjavah reporterjem in po pripravi vozila za nadaljnjo pot prevzamem denar in odpeljemo se proti Celju, kjer nas čakajo predstavniki Topra. Tu smo dolivali gorivo (pozabili! pokrovček) in šli proti Ljubljani. V Ljubljani pred republiško skupščino. Savini mehaniki nam zamenjajo prednje gume, midva pa govoriva s prijatelji in sorodniki. Prav ganjen sem bil, ko sem videl toliko prijateljev in znancev, ki so naju prišli gledat in bodrit. Hvala ti, Ljubljana!

V Ljubljani smo se ustavili še na Tržaški cesti pri črpalki, kjer je bilo tudi mnogo ljudi. Od tu sva se peljala dalje z našim spremstvom do Sežane, kjer smo se poslovili od Jugoslovancev. Na črpalki smo dolili gorivo, se poslovili od edinega gledalca — Mojce in prestopili mejo, kjer nas je čakala nova množica na prehodni kontroli, kjer je bila kar v Fernetičih. Nekaj izjav, avtoogramov, podpis knjige in spet naprej. Voziva se skupaj s spremstvom do Benet, kjer sem prevzel volan in vozil do

Cremona. Na poti do Cremona smo se še enkrat ustavili, v Cremonji pa opravili kontrolo na vozilu in odšli na večerjo. Po večerji smo šli na kratek sprehod, nato pa proti kontroli. Avto sem vozil jaz, Aleš pa je spal v Anžičevem BMW. Menj avto nikakor ni hotel potegniti. Aleš ga je preizkusil in vse je bilo v redu. Potem smo se poslovili od našega spremstva in odpeljali proti Pinerolu. Samo 200 m! Avto je zakašljajal in se ustavil. Prečistila sva črpalko za gorivo in avto je peljal dalje. Na avto cesti se je zopet ustavil. Zamenjala sva dovod in oddušek goriva do črpalke in peljala spet 15 kilometrov. Sedaj gorivo ni prišlo niti do črpalke. Preprihovala sva rezervoar in instalacije, pa sva se spet peljala le malo časa. Naslednjo postajo sva izkoristila za to, da sva namestila spredaj karnistro za gorivo in direktno črpala gorivo iz dodatne posode. Tudi to je trajalo le kratek čas. Po ponovnem preprihovanju rezervoarja je začelo pritekati gorivo normalno do črpalke, prečistila sva še črpalko, gorivo je priteklo tudi skozi — torej napaka v vpli-

sušenje rok. Vplinjača sta odmrznila. Na mrežicah pred vstopom v plovceve prekate sva našla film neznane snovi, ki je skupaj z jodom preprečeval vstop goriva v vplinjača. Snov na mrežicah je še zelo aktivno razjedala najine roke. Ko sva vse stvari spet montirala, sva naličila gorivo v rezervoar in avto je deloval normalno.

Čeprav je bila napaka odpravljena, naju je vse skupaj še bolj potrolo, ker sva videla, da je prišla tuja snov in sistem dovoda goriva s sabotažo. Nekdo nama je namenoma vsul v rezervoar tujo kemikalijo, ki je zamašila ves sistem. Kdo? Sedaj se je Aleš spomnil, da je medtem, ko je spal v avtomobilu poleg svojega, nekdo »skljocnil« s pokrovom rezervoarja. Premalo sva pazila na avto. Ali sva prišla pod roke zlikovcev, ki se nad tem lahko naslanjajo? Ali je to storil kdo od konkurentov? Kolikokrat bi to lahko že storili! Ali je bila tarča vsega nizka startna številka? Ali so bili posredi politični razlogi? Ali je to povračilni ukrep, ker so Sarajevčani na RMC na kontroli v Sarajevu zabetonirali vsem posadkam (razen našim) pokrove rezervoarjev?

Tega odgovora ne bova nikoli dobila, nekateri pa imajo že svoje odgovore!!! Dejstvo je, da sva izgubila športno, moralno in finančno toliko, da sta celo ogroženi najini kariere v tej zvrsti športa. Sedaj pričakujeva pomoč, da z novim poizkusom demantirava neuspeh na RMC.

Na rallyju sva prevozila skupaj z odhodom in prihodom 3.275 km.

Gume

Renomirana jugoslovanska tovarna avtomobilskih pnevmatik in tehnične gume Sava Kranj nama je nudila poleg finančne podpore iz propagandnega sodelovanja tudi komplet 14 zimskih radialnih pnevmatik 165 × 13. S temi gumami (6 kosov) sva prevozila 3.275 km. Pri povprečni zunanji temperaturi — 6°C in 30 % suhe ceste, 12 % mokre, 24 % ledene in 34 % zasnežene ceste (od 1–30 cm snega in zameti do 80 centimetrov) sva vozila s povprečno hitrostjo 84 km/h. Cest nisva poznala, tako da so morale gume v kritičnih situacijah opraviti zelo važno nalogo. Gume sva imela napolnjene z 0,3 atm večjim pritiskom, kot je predviden. Centriranje ni bilo opravljeno.

Opažanja:

Na suhi cesti se gume le-te dobro držijo, zelo malo zmanjšujejo hitrost v primerjavi z letnimi gumami, v primerjavi z drugimi zimskimi gumami pa tečejo bolj tiho.

Na mokri cesti je stabilnost le poprečna. Na ledu in snegu gume **ODLIČNO!!!** držijo smer in imajo ugodno zaviralno pot, le aksialno spodrsavajo, kar pa ob težkih pogojih vožnje nikakor ni slabše občuteno kot pri drugih zimskih gumah.

V svežem snegu (zameti) so gume pokazale zavidljivo kvaliteto, saj sva vozila domala enako hitro kot kolegi tekmovalci s poljskimi zimskimi gumami (s po 160 visokimi žebli).

Kljub temu, da gume nisva imela centrirane — balancirane, so bile na vožnji mirne in niso tresle krmilne sistema.

Proizvajalcem pnevmatik tovarne Sava se zahvaljujemo za sodelovanje in velik tehnični dosežek; 6 pnevmatik, ki so bile vožene odstopava inštitutu v kontrolo, druge bova prihranila za naslednje rallyje.

Marko Kožar

Prvi odmevi na novo ocenitev delovnih mest v Totri

Odločbe z novimi ocenami delovnih mest so izdane. Zato ni čudno, da je postalo razpravljanje o tem glavna tema pogovorov. Vsaka nova ocena delovnih mest prinese nekatere kvalitativne premike v celotni strukturi ocen delovnih mest, kar je med drugim tudi namen ocenjevanja. Ker tudi v našem primeru ni šlo za novo ocenjevanje z namenom, da se bistveno povišajo osebni dohodki, ampak da se postavijo nova sorazmerja med posameznimi delovnimi mesti, je razumljivo, da ni bilo mogoče vse ocene zvišati. Nekatere so ostale na istem nivoju kot prej, druge pa so celo nižje. Iz tega nujno izhaja, da so nekateri delavci prizadeti in da to svojo prizadetost tudi izražajo. Sedaj, ko so izračuni že napravljene, jasno vidimo, da je nova ocenitev pravzaprav neke vrste izenačevanje osebnih dohodkov v delovni organizaciji ali tako imenovana uravnilovka. Verjetno to ni bil namen novega sistema ocenjevanja. Nedvomno je bil premalo upoštevan obstoječi kadrovski sestav v skupnih službah Totre, kjer prevladuje srednja strokovna izobrazba, medtem ko zahtevajo novi opisi delovnih mest v večini primerov visoko ali vsaj višjo izobrazbo. Odtegljaji oziroma odbitki točk za neizpolnjevanje pogojev so občutni in tako so delavci bodisi preniško ocenjeni za delo, ki ga opravljajo, ali pa opis njihovega dela ne ustreza dejansko opravljenemu delu.

Druge večja pomanjkljivost pri ocenjevanju je bila ta, da so bile komisije za medsebojna razmerja med seboj premalo povezane in so morda tudi premalo upoštevale mnenja vodilnih delavcev o razporeditvi podrejenih delavcev.

Tretja pomanjkljivost, verjetno popolnoma nepotrebna, je v tem, da niso bili posamezni delavci, ki so se prijavili na delovna mesta po internem razpisu, razporejeni na zaprošena delovna mesta, ampak na druga, za katera so postavljene sicer iste zahteve po izobrazbi, vendar so nižje ocenjena. Ti delavci niso prejeli tudi nikakih pisemnih obrazložitvev za tako odločitev.

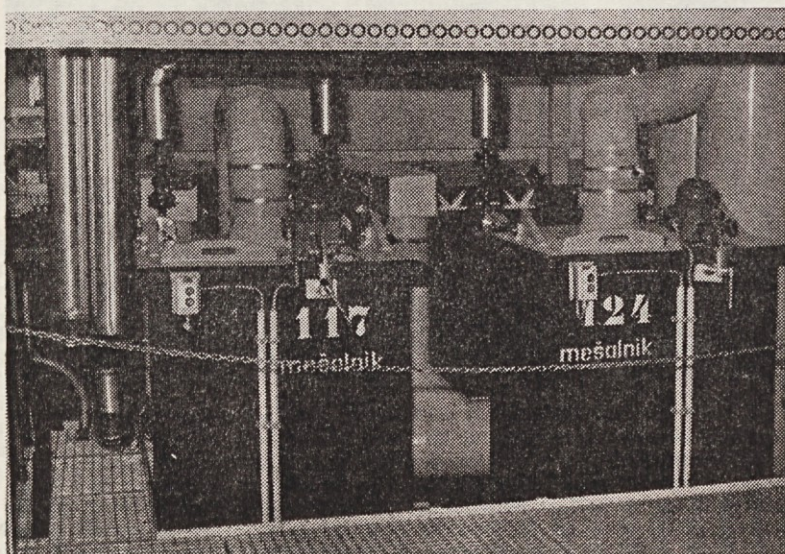
Največ negotovost pa je vnesla morda med člane kolektiva uporaba člena 205, ki predvideva, da se lahko določila o odbitku točk zaradi neizpolnjevanja pogojev na posameznem delovnem mestu ne upoštevajo dosledno. Če torej sistem ni dosleden, ni sistem; pri še tako pošteno zamišljenih izjemah se lahko pojavijo pripombe o subjektivnih vplivih.

Nedvomno se bodo sčasoma duhovi pomirili. Nekaj primerov se bo dalo še urediti s pritožbenimi postopki, nekaj pa jih bo verjetno počakalo do naslednje ocene delovnih mest. Vendar pa bi se lahko z malo bolj poglobljenim delom pri ocenjevanju izognili marsikateri slabi volji, s tem pa tudi nižji storilnosti.

Pavel Sepe

Montažno — varilna skupina Totre se uveljavlja

Eden od oddelkov tozda Izdelki iz plastičnih mas v Totri je tudi montažno-varilna skupina, ki je bila ustanovljena leta 1968. Šteje sedem delavcev in je organsko povezana s prodajno službo. Dejavnost skupine je varjenje, montaža in polaganje cevovodov iz plastičnih mas. Njeno ustanovitev je pogojevalo osvajanje proizvodnje večjih profilov cevi iz polietilena visoke gostote. Znano je namreč, da se polietilenske cevi do premera 110 mm navijajo v kolute, večje pa proizvajajo v ravnih kosih (palicah) dolžine 6 ali 12 m, ki se spajajo z varjenjem. Z leti si je skupina zaradi specifičnosti del pridobila bogate delovne izkušnje, zato danes zanjo niso problem niti najzahtevnejša varilno-montažna dela. Eno večjih montažno-varilnih del v letu 1975 predstavlja postavitve kanalizacijskega siste-

Sodelovanje med tozdi: ebonitrane posode — plastične cevi

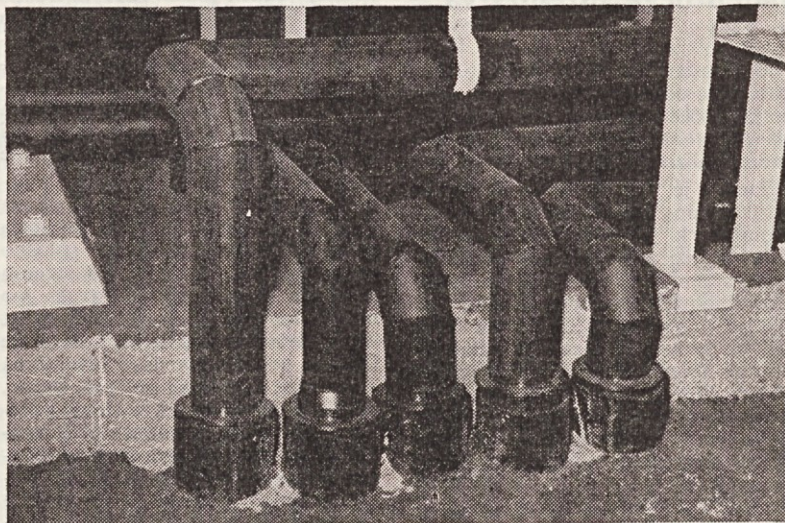
ma za pretok raznih kemikalij v novi galvaniki Iskre v Kranju, ki bo začela kmalu obratovati. Vrednost del znaša okrog 200.000 din. Pri realizaciji tega projekta smo s pridom uporabili izkušnje, pridobljene leta 1974, pri postavitvi podobnega kanalizacijskega sistema v galvaniki tovarne Gorenje v Velenju.

V delo smo se vključili že pri izdelavi načrta z dajanjem tehničnih nasvetov projektantu. Po sklenitvi ustrezne pogodbe smo pristopili k prvi fazi del, to je pripravi polizdelkov (raznih fazonskih kosov, jaškov) v delavnici. Ko je bilo vse pripravljeno, smo prešli k montaži v obratu galvanike. Kljub skrbno izdelanemu projektu je bilo med montažo v soglasju z investitorjem narejeno nekaj sprememb oziroma izboljšav. Ob tem je treba pohvaliti zavzetost naših varilcev-monterjev, ki so se v polni meri zavedali pomena kvalitativne izvedbe del.

Seveda je potrebno tudi omeniti, da se naša montažno-varilna skupina srečuje pri svojem delu tako z objektivnimi kakor tudi s subjektivnimi težavami. Glavna ovira pri delu so neprimerni delovni prostori in pomanjkanje varilnih ter drugih delovnih naprav.

Po izgradnji nove hale tovarne pozamenterije in po njeni preselitvi pričakujemo, da se bodo sprostili stari prostori, kjer bi lahko uredili prepotrebno delavnico in jo ustrezno opremili, s čimer bi dvignili produktivnost, in s tem tudi pocenili sorazmerno drage usluge. Po ureditvi delovnih prostorov bo potrebno skupino tudi povečati, ker prihaja za ta dela vedno več naročil.

F.M.

Takole zvarijo plastične cevi sodelavci iz Totre

Seks v službi reklame

Ob koncu leta delovni elan običajno malo zastane in tako je nekoliko več časa za razne neslužbene pogovore. Zadnjič je maneslo, da smo se pogovarjali o našem glasilu Sava. Na splošno so z njim zadovoljni. »V redu je,« je rekel tudi Jože, »le nekaj v njem pogrešam. Nič seksa ni v glasilu, čeprav je poteklo že precej let, odkar govorimo o seksualni revoluciji. Drugi listi vsaj tu in tam objavijo kaj s tega področja. Če drugega ne, pa kakšno čedno fotografijo, kake zaupne pogovore ali kaj takega — indirektnega. Naša Sava pa nič. Ne boste mi verjeli: moja stara mama je naročena na Ognjišče in že nekajkrat so bile v njem objavljene take sličice, da sem jih kar z zanimanjem ogledoval.«

Čeprav je pogovor prešel kmalu na drugo temo, mi je to, kar je modroval Jože, ostalo v mislih in rekel sem si: Glej, fant ima po svoje prav. Zakaj bi bili bolj papeški od papeža? In odločil sem se, da bom na to temo nekaj napisal. Ker je Sava tovarniško glasilo, mora biti tudi seks tovarniški. To ne bo težko. Ideja je prehitela idejo in vsako sem temeljito pretehtaval. Seveda, seks ne sme biti vulgaren in tudi amoralen ne, saj potem z objavo članka ne bo nič — poznam

ljudi v uredništvu in njihov koš. Tudi indiskreten ne sme biti, saj sem vendar gentleman in zaradi tistih nekaj dinarjev, kolikor znaša honorar za članek, se ne splašam, da bi me kdo v podjetju zaradi seksa grdo gledal. Tema o direktorju in tajnici je že preveč obrabljena, torej tudi s tem ni nič. Najbolje bo, če se držim svojega delovnega področja. Tu in tam imam opravka z reklamo, zato naj bi bil delovni naslov članka »Seks v službi reklame«. O tem bi se dalo veliko napisati. Saj pomeni dobra reklama dobro prodajo, dobra prodaja pomeni denar in denar je sveta vladar. Zato se je vredno potruditi in kaj bo bolj pritegnilo široke ljudske množice kot seks! Do tega spoznanja so se reklamni agenti in agencije dokopale že dokaj zgodaj in sedaj skoraj ni reklame, da ne bi bila vanjo vpletena lepa in privlačna dekleta. Seveda, lepa dekleta sama po sebi še niso dovolj. Treba jih je primerno dekorirati in oddekorirati; kakor se pač vzame. Treba jih je postaviti v položaj, pri katerem ti ob pogledu nanje začne srce hitreje utripati; skratka, treba je zaigrati na karto seksa. Le kdo si bo ogledoval dolgočasne kataloge strojev,

(Nadaljevanje na 12. strani)

Izumiteljstvo v Savi na novi poti?

V našem glasilu sicer občasno objavljamo informacije o izumiteljstvu in inventivni dejavnosti, vendar pa najbrže premalokrat. To sicer ne pomeni, da te dejavnosti v Savi ni, niti da ji ne namenimo pri informiranju zadosti pozornosti, vendar bi jo morali še aktivneje sprednjati in spodbujati. Leto 1975 (in še približno pol letošnjega leta) je bilo namenjeno številnim oblikam pospešenega izumiteljstva. Pred kratkim smo se pogovarjali o tem s tov. Ivanom Škofičem, direktorjem RTI. Povedal nam je, da imajo izdelan idejni osnutek za razvoj dejavnosti patentnega inženirstva v DO. Ker sodimo, da je to področje za mnoge posebno zanimivo, ga objavljamo v celoti, razen zadnjega dela, ki govori o tem, kateri delavec naj bi to dejavnost opravljal.

Idejni osnutek za razvoj dejavnosti patentnega inženirstva v DO

Cilj patentnega inženirstva je uporabljati celokupnega kapitala podjetja v obliki znanja na ta način, da se ta kapital v največji možni meri realizira.

Znano je, da vsaka razvojna ali raziskovalna dejavnost vodi do rezultatov, ki se v relativno majhni meri realizirajo v samem podjetju, kar pomeni, da je večji del naporov razvojno-raziskovalnega kadra izgubljen, če se ne najde pot do tiste ga, ki je zainteresiran za take rezultate izven podjetja (v državi ali zunaj nje). Poznamo države, ki so svojo politiko usmerile v prenos tehnologije, ki jim prinaša večji dohodek kot lastna industrija (Švica, Japonska).

Naša razvojna pot nas je pripeljala do stopnje, ko začnemo razmiš-

ljati ne le o nakupu »tuje pameti«, ampak tudi o prodaji »lastne pameti« drugim. Kakor je za uspešno prodajo naših proizvodov potrebna strokovna obdelava trga glede na njegove potrebe, gibanja cen, pojave konkurence, organizacijo trgovske mreže, oblikovanje prodajne politike itd., tako je za prodajo znanja nujno organiziranje dejavnosti, ki ima v razvitem svetu priznano ime — patentno inženirstvo.

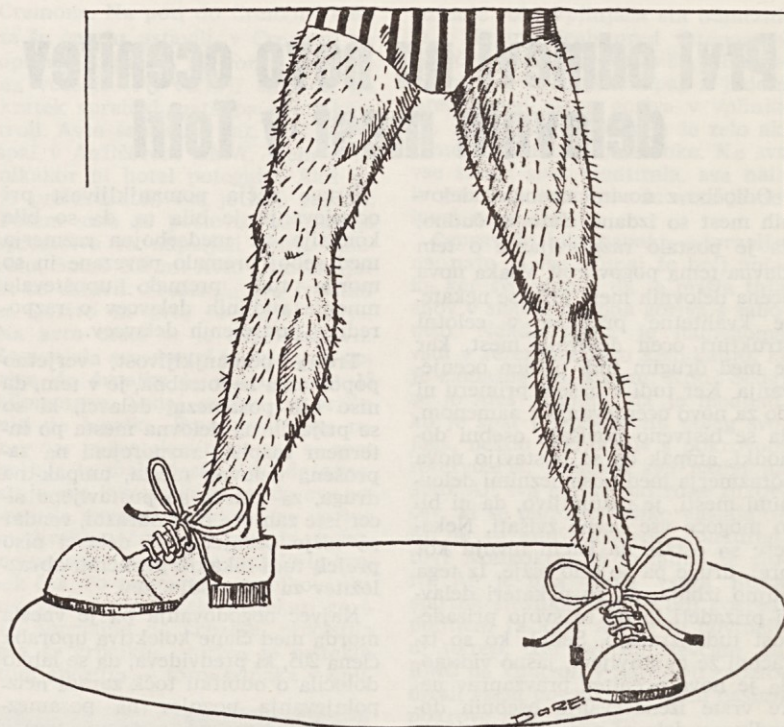
Brez velikih ambicij (ker je za uspešno patentno politiko podjetja potrebno najprej zagotoviti splošno pripravljenost vseh vodstvenih struktur v podjetju) je treba po našem mnenju obstoječo dejavnost na področju industrijske lastnine (kar se pri nas imenuje inventivna dejavnost, ki obsega patente, izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki naj bi se uporabljali znotraj DO) razširiti vsaj do take stopnje, da se omogoči organiziran pristop v vseh primerih, pri katerih gre za industrijsko lastnino v širšem smislu.

Za tako razširitev dejavnosti je potrebno usposobiti za to določenega delavca, ki bo opravljal vsaj naslednje funkcije:

1. sestavljanje patentnih prijav,
2. sestavljanje tujih patentnih prijav,
3. sestavljanje modelnih prijav,
4. prijavljanje žigov (zašč. znakov), (za sestavljanje zgoraj navedenih prijav mora imeti patentni inženir dober »občutek« in »know-how« za sestavljanje tekstov),
5. obdelava patentne informatike
 - a) po novostih,
 - b) po veljavnosti patentnih pravic,
 - c) v zvezi s posegi v patentne pravice,
 - d) po prijavitelju (konkurenca), (dejavnost je pomembna predvsem zaradi oblikovanja programov razvojno-raziskovalne dejavnosti s čim večjim izkoristkom),
6. tehnični dialogi z zveznim (oz. republiškim) uradom za patente,
7. konsultacija z inventorji in z raziskovalci pri oblikovanju programa dela,
8. sodelovanje pri vseh razgovorih o prenosu tehnologije, ki je pravzaprav začetek oblikovanja fiziokemijskega patentnega inženirstva v širšem pomenu.

Za sklep:

Te dni je bilo v Beogradu tudi posvetovanje o informiranju na področju izumiteljstva, o čemer bomo pisali v naši naslednjih številkih.

Kupujte Totra vezalke!

... v službi reklame

(Nadaljevanje z 11. strani)

čevljev in drugih izdelkov in razne oglase, če jih ne bi popestrile privlačne fotografije. Mislim pa, da pri izbiri fotomodelov marsikje grešijo. Seksi reklame so enostranske. Napravljene so tako, kot da bi bilo 95 % kupcev samo moških, na ženske kupce pa se v glavnem pozablja. Če seksi slika ženske priteguje pozornost moškega sveta, je čisto naravno, da bo seksi slika moškega manekena pritegnila ženske. Zgrešeno je namreč mnenje, da ženske na tem področju niso občutljive. V to zmoto nas zavaja dejstvo, da svoje zanimanje ne kažejo tako odkrito kot moški. Niti prirojena sramežljivost, niti tisočletna napa-

na spolna vzgoja ne moreta premagati matere narave in zato sem globoko prepričan, da so v podzavesti ravno tako dojemljive za seksi reklamo kakor moški. Vemo, da v družini opravljajo glavne nakupne gospodinje in zato je na področju »seks v službi reklame« še veliko neizkoriščenih možnosti. Kako se bodo te možnosti izrabile je odvisno od iznajdljivosti reklamnih služb. Namen članka je, da da v zvezi s tem spodbudo in praktični primer, našemu tovarniškemu glasilu Sava avantgardni poudarek v tem novem valu, najširšemu krogu naših bralk pa vsaj malo »seksi užitkov«!

Josip

zadnja vest - zadnja vest -

V teh dneh so v KTM-Protektor v Ljubljani potekale redne letne skupščine osnovnih organizacij sindikata. Na vseh skupščinah so obravnavali delo osnovnih organizacij v preteklem obdobju in kritično ocenili nekatere probleme. Opozorili so na dosežene delovne rezultate v preteklem letu in se zavzemali za še boljšo delovno in tehnološko disciplino ter izboljšanje kvalitete. Skupščine so bile obenem tudi zadnja priprava za izvedbo letne konference sindikalne organizacije v KTM-Protektor, ki bo v drugi polovici meseca februarja. Na fotografiji: s skupščine OOS skupnih služb.

Novost — topi spoj

Praznik in nagrada

Slovenija je tudi letos posvetila vso pozornost kulturnemu prazniku 8. februarju. Ob tem dnevu se delovni ljudje spominjajo našega velikega pesnika Prešerna in vseh njegovih prizadevanj za obstoj slovenskega ljudstva in njegove kulture.

Kranj je kot Prešernovo mesto počastilo 127. obletnico pesnikove smrti s številnimi prireditvami in svečanostmi.

V soboto, 7. februarja, so bile ob otvoritvi tedna slovenske drame v Prešernovem gledališču svečano podeljene Male Prešernove plakete.

Med dobitniki malih plaket je bil tudi član naše delovne organizacije in umetniški vodja folklorne sekcije Sava tovariš Andrej Košič.

Kot neumorni in požrtvovalni strokovni vodja je s svojim delom mnogo pripomogel k umetniški rasti naše folklorne skupine, ki danes po enajstih letih svojega obstoja, dosega lepe in pomembne uspehe doma in na tujem. Brez njegovega truda in

Andrej Košič, mag. ekonomskih ved, sprejema Malo Prešernovo plaketo za svoje neumorno delo pri ohranjanju naše bogate kulturne preteklosti

veselja za delo z mladimi ter velike ljubezni do naše kulturne dediščine teh rezultatov prav gotovo ne bi bilo. Moram reči, da je v skupino vgradil tudi del sebe, za kar je žrtvoval ogromno prostega časa.

Z željo, da bi tudi v bodoče tako uspešno skrbel za napredek naše folklorne skupine, mu v imenu delavcev naše delovne organizacije in članov kulturno-umetniškega društva Sava ob podelitvi Male Prešernove plakete najiskrenejše čestitam.

Zvone Gantar

Kaj delamo pred nastopom in po njem

Najlepše doživetje vsakega člana našega društva je prav gotovo uspešen nastop pred številno publiko, še bolj pa udeležba na zanimivem gostovanju doma ali v tujini.

To so nepozabni trenutki in dogodki, ki mlademu človeku veliko pomenijo. Vedno se radi spominjamo, s kakšnim veseljem in ponosom smo občinstvu predstavljali našo kulturno dediščino, kako so bili naši nastopi lepo sprejeti, pa naj so bili v naši domovini ali onstran meja države. Nepozabna so potovanja prek Italije, Švice, Madžarske, Avstrije, Češkoslovaške in potovanja po Franciji, Poljski in Nemčiji.

O vsem tem smo bralce obveščali sproti. Danes pa naj z nekaj besedami in slikami prikažemo, koliko truda, časa in dobre volje mora vlo-

žiti vsak član plesne sekcije kulturno-umetniškega društva Sava, da lahko sodeluje na omenjenih nastopih ali gostovanjih. Druge sekcije društva in njihovo delo bomo predstavili kdaj pozneje.

Vsi dobro vemo, da noben uspeh ne prileti z neba. Tega se zavedajo tudi naše plesalke in plesalci. Dva-krat tedensko po dve uri obiskujemo organizirane vaje, za katere je zadolžen strokovni vodja. Na teh vajah osvajamo element za elementom, korak za korakom, ples za plesom, iz česar nastane v eni ali dveh delovnih sezonah plesna točka, ki traja največ petnajst minut. Naučiti se moramo še kako pesem, nastop pa opremimo z ustreznimi instrumentalno spremljavo.

Najmanj polovico vaj posvetimo utrjevanju že osvojenega programa. Na naše folklorne skupine Helena

Med vajo

Posebej je potrebno imeti vsaj dve ali tri vaje za dogovorjeni nastop.

Iz napisanega lahko zaključimo, da od plesalke in plesalca zahtevamo veliko resnosti, zbranosti in naporega dela. Plesalec mora skrbeti, da ima stalno in dobro kondicijo, ki jo zahteva celovečerni nastop ali večdnevno gostovanje. Tudi manjkati ne sme prevečkrat, saj je redna prisotnost na vajah (poleg kvalitete) prav tako odločilna za udeležbo na gostovanju ali nastopu.

Druge pomembna dejavnost v plesni sekciji je skrb za urejenost noš. Za vsako gostovanje ali celovečerni nastop rabijo skupina sedem vrst ali nad sedemsto kosov različnih delov noš.

Noše urejamo sami, le pralne dele noš dajemo vedno v pralnico. Šivanje, likanje, čiščenje, zlaganje v za- boje (za potovanje) in pospravljanje noš (po nastopu) je naloga vseh članov. Zato je nujno, da pridemo

večkrat v garderobo in uredimo vse potrebno. Marsikatero dekle ali fant se pri nas prvič sreča s takšnimi opravili.

Naj ponovno poudarim, da številne vaje, priprava garderobe in nastop, na katerem se plesalec kar šestkrat preobleče, niso lahka zabava ali brezskrbna igra posameznika, temveč resno in trdo delo. Marsikateri novi član tega ne zmore ali pa se zboji dela, discipline ter naporov vaj in kmalu izstopi iz sekcije. Drugače pa je s tistimi člani, ki delajo v plesni skupini več let; njim ob napornem delu še na misel ne pride, da bi izstopili, temveč jim pomeni vsak s trudom in znojem doseženi uspeh še večjo spodbudo.

Z željo, da bi bil ta zapis resničen odraz dela plesne sekcije, prosim tehničnega vodjo sekcije in gospodarja društva, da me po potrebi dopolnita.

Zvone Gantar

V prostem času poskrbijo tudi za svoje rekvizite (narodne noše)

Pogovor s tehničnim vodjem in gospodarjem plesne skupine

Ljubezen! Ta beseda mi zveni tako čudovito, da menim: vse, kar izvira iz ljubezni, mora biti prav tako čudovito.

Dante

Življenjska resnica — ta izrek. Da je res tako, sem spoznal pred dnevi, ko sem pripravil ta zapis. Moja sogovornika sta bila dolgoletna člana naše folklorne skupine Helena

Štular, ki jo v skupini kličejo kar dohtarca, in Aleksander Zupan, ki ga vsi poznajo kot Sašota. Zakaj sem prav njiju izbral za razgovor? Predvsem zato, ker ljubita folkloro, in sta ji tako zelo predana, da že sedmo leto nepretrgoma pomagata ohranjati bogato folklorno dediščino naših narodov s svojimi nastopi doma in v tujini.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Ljubezen je živahen ogenj

(Nadaljevanje s 13. strani)

Prisluhnite, kaj sta mi povedala. Saša, študent fakultete za elektrotehniko, pri folklori nastopa že od leta 1969, pri FS Sava pa od leta 1971 dalje.

Helena Štular — tehnični vodja plesne skupine KUD Sava

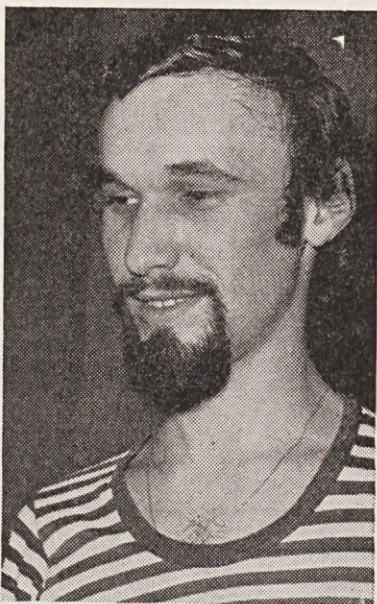
»Prve korake v folklorni svet sem napravil pri delavsko-prosvetnem društvu Svoboda Primskovo. Plesali smo gorenjske in belokranjske plesse. Kljub velikemu veselju in prizadevanju tako mentorjev kot plesalcev kaj več nismo uspeli postaviti na oder, ker se je zataknilo pri finančnih sredstvih. To spoznanje na eni strani in moja velika želja po tovrstnem plesu sta bila vzrok, da sem se priključil Savčanom. V novo okolje sem se »famozno« vživel, saj sem tu našel še nekaj več kot zgolj soplesalce. Tu sem občutil, kaj pomeni delo v skupini, kjer se moraš odpovedati osebnim interesom v prid skupini, s katero deliš vse dobro in zlo. Pa še nekaj ne smem pozabiti — odnos do dela. Za tako pester program kot ga ima (naštudirane) naša skupina, je potrebno veliko vaj. Če manjkaš samo enkrat, težko nadoknašiš zamujeno. Odkar plešem, sem manjkal samo dvakrat, čeprav so vaje dvakrat tedensko. In kaj me spodbuja, da vztrajam? Veselje do folklorne je na prvem mestu, drugi vzrok pa so nastopi tako doma kot na tujem. Človek ima prijeten občutek ob spoznanju, da si gledalcu s plesom prikazal Jugoslavijo v malem. To pa je ob spoznavanju dežel in krajev, kjer nastopamo, tudi vsa nagrada za naš trud.

Pred mesecem sem bil izbran za gospodarja plesne sekcije pri kulturno umetniškem društvu Sava (nov naziv folklorne skupine, op. p.). To nalogo bom skušal opravljati kar se da najbolje ob vsestranski pomoči Zvoneta Gantarja (ki je do sedaj opravljal to nalogo). Njegove bogate izkušnje na tem področju pa so zagotovile, da bova skupaj rešila prenekatere probleme. Ne smemo pozabiti, da narodne noše niso konfekcijski izdelek, in da je potrebno veliko iznajdljivosti, da ti ta ali oni obrtnik sešije oblačilo, kot so ga nosili naši predniki. Pričakujem pa tudi, da mi bodo po svojih

močeh pomagali vsi člani skupine. Pa še tole: Za svoj uspeh pri folklori se moram zahvaliti Andreju Košiču in jasno Savi za materialno pomoč, saj brez nje skupina v celoti ne bi dosegla takšne kvalitete in ugleda kot ga ima.

Helena Štular, študentka četrtega letnika medicine, je »Savčanka« že sedmo sezono in je trenutno po funkciji tehnični vodja plesne skupine. Takole je pripovedovala:

»Ko sem obiskovala drugi letnik gimnazije, sem na oglasni deski v šoli opazila razpis, ki je vabil mlade k vpisu v FS Sava. Spominjam se, da se nas je prijavilo veliko, vendar sem po 6 mesecih trdega dela na vajah ostala sama od gimnazij. Čeprav nisem zaposlena v Savi, sem se s soplesalci tako »ujela«, da se počutim, kot bi bila vaša. Brez folklorne in tovarištva, ki tukaj vlada, bi danes težko živela. Da, prav tovarištvo je ena največjih vrednot, ki se jo človek tu nauči. Vsi za enega, eden za vse, je naše geslo. In prav je tako in še lepo povrh. Moje najlepše doživetje? Brez premisleka lahko povem, da je bilo za mene največje doživetje mednarodni folklorni festival v Confolensu v Franciji, kjer smo bili Jugoslavlani pri gostiteljih deležni največje pozornosti. Na prireditveni prostor, kjer so bile zbrane vse nastopajoče skupine in velika množica gledalcev, sva z Andrejem Košičem prinesla baklo, s katero je potem prefekt pokrajine prižgal žaro, ki je gorela v dneh festivala. Celo ceremonijo sem primerjala z otvoritvijo olimpiade in zdelo se mi je, da se v

Aleksander Zupan — gospodar plesne skupine KUD Sava

ničemer ne razlikujeta med seboj. Res, bilo je nepozabno. Letos sem s folkloro videla Pariz in kljub utrujenosti sem nabrala dovolj moči, da sem videla zanimivosti tega večno legega mesta. Pa ne samo Pariz, tudi z drugih turnej imam lepe spomine, ki bodo ostali. Eden takšnih je prav gotovo naš nastop v mestni bolnici v mestu D Strasbourg v Franciji. Nenapovedan nastop za bolnike, ki kar verjeti niso mogli, da smo prepotovali tisoč in več kilometrov, da tudi njim, ki so privezani na zdravljenje v bolniški postelji, plešemo in jim skušamo pri-

kazati našo bogato folklorno zakladnico. Še bi lahko naštevala. Vsaka turneja je nekaj enkratnega. Nova funkcija? Izbrana sem bila za tehničnega vodjo plesne skupine. Kaj več za enkrat ne morem povedati, le to bi pripomnila, da se trenutno ujavam. Moje delo bo predvsem organizacijsko in upam, da ga bom ob pomoči vseh zmogla. Smo kot

ena družina, zato menim, da ne bo težav.

Tako! Zaključek je skoraj nepotreben, saj iz dveh pogovorov lahko razberete, da so le trdo delo, tovariški odnosi in ljubezen do folklorne poroki za uspeh. Ko bi le bilo teh odlik tudi kje drugje več.

Janez Jereb

V množičnosti je kvaliteta

Leta 1975 je savska folklorna skupina praznovala 10-letnico obstoja. O njenem uspešnem delovanju nam pričajo podatki, da je v tem času nekajkrat prekržarila Jugoslavijo, nastopala pa je tudi izven naše domovine. Izredno kvalitetno izvajanje ljudskih plesov jo danes uvršča med vodilne slovenske folklorne skupine.

V tem desetletnem delovanju so člani že nekajkrat pomladili svoje vrste; to so izvedli tudi 14. in 17. oktobra lanskega leta. Njihovemu vabilu se je odzvalo 73 mladink in mladincev. Ze po nekaj vajah pa se je njihovo število močno skrcilo, in sicer na 18 parov. Ker je vsaka vaja naporna in terja veliko zbranosti in discipline, se bo verjetno njihovo

število še zmanjšalo, čeprav si tega nikakor ne želimo, kajti le iz množičnosti raste kvaliteta. Poglejmo nekaj zanimivih podatkov o članih mlajše skupine: 26 plesalk oziroma plesalcev je zaposlenih, 10 jih obiskuje razne šole, najmlajši je rojen 1960. leta, najstarejši ima 24 let. Vaje imajo dvakrat tedensko v prostorih delavskega doma, vadita jih plesalca starejše skupine Zvone Gantar in Miha Grohar, občasno pa jim pomagata tudi strokovni vodja in duša skupine Andrej Košič. Mlade plesalce družijo predvsem dobra volja, tovarištvo in veselje do ljudskih plesov.

Jože Vratarič

Humana gesta naših sodelavcev

Odkar je bila objavljena vest (v našem glasilu in v Glasu), da se je začela akcija za nakup aparatov za zgodnje odkrivanje raka, se je po vsej Gorenjski odzvalo veliko število ljudi in organizacij, ki so že prispevali sredstva v ta namen. Tako je prejelo tudi naše uredništvo sporočilo, da so sodelavci v skladišču gotovih izdelkov zbrali 770 din za venec pokojnemu očetu enega njihovih sodelavcev. Le-ta je venec hvaležno odklonil in predlagal svojim sodelavcem, naj denar namenijo v sklad za nakup aparatov za zgodnje odkrivanje raka na dojki. Kolikor je znano, je to doslej edini primer v naši tovarni, upam pa, da bodo tudi drugi delavci Save sledili temu zgledu. Menimo, da smemo v imenu pobudnikov akcije izraziti zahvalo sodelavcem v skladišču gotovih izdelkov.

V SIS bo teklo delo dalje

Po novem letu je bila služba informacijskih sistemov s sklepom zborov delavcev spet priključena Savi. Tedaj so nastale tudi nekatere težave: direktor tega sektorja je odpovedal službo, prav tako tudi nekaj vodilnih oz. vodstvenih delavcev.

Znano je, s kakšnimi naporji je Sava nabavila opremo za elektronsko obdelavo podatkov, jasno pa je tudi, da je računalnik za nas življenjskega pomena. Zato predstavljajo omenjene odpovedi za razvoj te službe zelo težak problem.

Centralni strokovni svet je o zadevi takoj razpravljal in organiziral potrebne razgovore, o katerih so mu 9. februarja strokovni delavci že poročali. Nekateri delavci, ki so odpovedali službo, so svoje odločitve preklicali (velika večina delavcev ni nikoli pomislila na odpoved), zato bo delo v SIS že sredi februarja kolikor toliko steklo. Brez pomena bi bilo iskati razloge za nastalo situacijo in obsojati vse delavce v SIS, razumljivo pa je tudi, da bodo družbenopolitične organizacije zahtevale odgovornost posameznikov v zvezi z njihovimi odpovedmi.

Nekatere novosti republiškega zakona o varnosti cestnega prometa

Z ustavnimi rešitvami je razmejena pristojnost federacije in republik oziroma avtonomnih pokrajin tudi na področju varnosti cestnega prometa. Zvezni zakonodajci je bilo prepuščeno, da določi temelje, ostala ureditev pa je v pristojnosti republik oziroma avtonomnih pokrajin.

V skladu s to ustavno zasnovo so bili sprejeti zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa (Ur. l. SFRJ, št. 17/74), ki velja od prvega oktobra lani in podzakonski predpisi — pravilnik o obrazcu vozniškega dovoljenja (Ur. l. SFRJ, št. 13/75) ter pravilniki o prometnih znakih in o znakih, ki jih udeležencem v cestnem prometu dajejo pooblaščen osebe; o registraciji motornih in priklopnih vozil; o napravah, o opremljenosti in skupnih težah vozil v cestnem prometu in pravilnik o zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozniki motornih vozil (Ur. l. SFRJ, številka 20/75), s čimer je zaokrožena zvezna zakonodaja na področju varnosti cestnega prometa.

Zvezni predpisi, ki veljajo na vsem območju SFRJ, so usklajeni z mednarodnimi predpisi in so v tem smislu izčrpani in podrobni na področju prometnih pravil ter v obravnavanju motornih vozil in njihovih voznikov, na ostalih področjih pa so dani temelji in načelne rešitve in je potrebna podrobnejša ureditev v republiških oziroma pokrajinskih zakonodajah.

S tem je bila dana možnost republikam in pokrajinam, da posamezna področja uredijo tako, kot to najbolj ustreza specifičnim razmeram v posamezni republiki oziroma pokrajini.

Namen tega sestavka je prav v tem, da seznanimo kar najširši krog prometnih udeležencev v naši republiki s posebnostmi republiškega zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. l. SRS, št. 24/75), ki bo veljal od 19. novembra dalje in z bistvenimi novostmi, ki jih prinaša v primerjavi z dosedanjimi ureditvijo.

Sestavek delno sledi sistematiki zakona, delno pa je prirejen tako, da združuje prikaz predpisov o voznikih in vozilih posameznih vrst, da bi dobili zainteresirani celovitejši pregled.

Prometna pravila

Zvezni zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa je na tem področju najbolj izčrpen, vendar prinaša republiški zakon nekatera nova pravila, ki se nanašajo predvsem na vožnjo in ravnanje voznikov v strnjanih naseljih, na katerih velja posebej opozoriti.

Polkrožno obračanje v križiščih

Gre za prepoved obračanja v semaforiziranih križiščih oziroma v križiščih, kjer ureja promet pooblaščen uradna oseba po drugem odstavku 9. člena. Namen tega predpisa je prav gotovo v tem, da bi bila prepustnost vozil na takih križiščih večja, ker je praksa pokazala, da voznik s takim manevrom znatno zadržuje vozila za seboj, ki zavijajo polkrožno, hkrati pa ustvarja nevarnost za vozila, ki vozijo naravnost po nasprotni strani ceste.

Na to novost bomo morali biti vozniki še posebej pozorni, dokler ne bodo na ustreznih križiščih postavljeni posebni znaki, kajti prepoved bo veljala že z dnem uveljavitve zakona.

Vožnja v koloni pred prehodom za pešce

Ta predpis (13. člen) je namenjen temu, da bo ob prometnih konicah omogočen prehod pešcem čez vozišče na označenih prehodih zunaj posebej urejenih križišč, saj se je doslej često dogajalo, da pešec enostavno ni mogel čez cesto, ker je bil prehod zaseden zaradi povsem stisnjene kolone vozil.

Za to ne bo posebnih znakov, razen seveda označitve prehoda za pešce, in bo torej morala biti pozornost voznikov toliko večja.

Ustavljanje in parkiranje

a) V bodoče bo prepovedano ustavljanje in parkiranje na pločnikih (s celotnim vozilom ali delno) povsod, kjer to ne bo izrecno dovoljeno s prometnim znakom (14. člen).

Doslej smo vozniki pri tem ravnali tako, da je pač dopustno, kar ni izrecno prepovedano, tako miselnost pa bomo v bodoče morali opustiti, kajti razen kaznovanja za

prekršek predvideva zakon tudi odstranitev nepravilno ustavljenega ali parkiranega vozila, ki predstavlja nevarnost ali oviro za promet (18. člen).

Evidentiranje in tehnični pregled

Doslej je bila registracija kmetijskih traktorjev izenačena z registracijo motornih vozil, torej vsakoletna registracija, v bodoče pa je predpisano le evidentiranje ob nakupu.

Obvezna je odjava ob spremembi lastništva, kakor tudi, če je kmetijski traktor uničen, odpisan ali odvojen (96. člen).

Prometna dovoljenja za kmetijske traktorje in traktorske priklopnike (in registrske tablice), ki so bila izdana po dosedanjih predpisih, bo treba zamenjati po izteku veljavnosti.

Olajšave so dane tudi pri tehničnih pregledih, in sicer v tem smislu, da jih bodo opravljale pooblaščen organizacije združenega dela v vsaki občini (drugi odstavek 99. člena). Ta ureditev pa ima tudi varnostni pomen, saj bodo odpadle vožnje kmetijskih traktorjev na daljših relacijah.

Ostaja pa obveznost vsakoletnega tehničnega pregleda, kar je tudi povsem razumljivo, saj brezhibnost vozila zagotavlja varnost voznikom tako pri vožnji na cesti kot pri uporabi traktorja pri delovnih opravilih.

Delovni stroji, motokultivatorji, kolesa z motorjem

Za voznike teh vrst vozil doslej ni bilo potrebno vozniškega dovoljenja, za vozila pa tudi ni bila potrebna registracija. Registracije tudi v bodoče ne bo, pač pa bodo morali vozniki opraviti preizkus znanja iz predpisov o varnosti cestnega prometa (61. člen), da bodo pridobili pravico voziti ta vozila v cestnem prometu, če seveda ne bodo imeli vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil ali kmetijskega traktorja.

Za opravljanje preizkusa je za posamezne vrste vozil predpisana starostna meja: za voznike delovnih strojev (bagri, buldožerji, kombajni, finižerji in drugi) — 18 let; za voznike motokultivatorjev (vozila na motorni pogon, ki ima eno os in največ 16 KS in je konstruirano tako, da vleče, potiska ali vozi razna zamenljiva orodja in priključke ali lahek priklopnik) — 15 let; za voznike koles z motorjem — 14 let.

Program za preizkus je v osnutku pravilnika o voznških izpitih ustrezno prilagojen. Za voznike delovnih strojev in koles z motorjem, ki so pogosto v cestnem prometu, je predviden enak program iz predpisov kot za voznike motornih vozil, za voznike motokultivatorjev pa program za voznike kmetijskih traktorjev.

Preizkus znanja iz predpisov o varnosti cestnega prometa bodo opravljali kandidati pred izpitno komisijo, ki bo pristojna za izpise kandidatov za voznike kmetijskih traktorjev.

Kandidat, ki bo uspešno opravil preizkus, bo dobil potrdilo, v katerem bo navedeno, katero vrsto vozila sme voziti. Veljavnost tega potrdila ni omejena.

Predpisi o voznških delovnih strojev, motokultivatorjev in koles z motorjem se bodo začeli uporabljati

ti v enem letu po uveljavitvi zakona.

Kolesarji

Za kolesarje postavlja zakon le starostne omejitve za samostojno vožnjo otrok v cestnem prometu. Ta meja je 7 let, pri čemer je postavljen pogoj, da so se v šolah ali v drugih vzgojno-izobraževalnih organizacijah usposobili za vožnjo. Sicer lahko vozijo otroci kolo v cestnem prometu le v spremstvu odrasle osebe (30. člen). Dokazilo o usposobljenosti otrok za vožnjo v cestnem prometu ni predpisano, vsekakor pa bo treba nadaljevati s prakso, ki je že ustaljena, da bodo šole in druge vzgojno izobraževalne organizacije nadaljevale z intenzivno prometno vzgojo otrok in jim izdajale izkaznice, če so se usposobili za vožnjo koles v cestnem prometu.

Preverjanje voznških sposobnosti

Pomembno novost je prinesel že zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa, ki dopušča, da se lahko pošlje voznik motornega vozila, ki stori v krajšem času več hujših prometnih prekrškov, na preverjanje, ali pozna predpise o prometni varnosti oziroma ali ima potrebne spretnosti za vožnjo motornega vozila. Če se pri preverjanju tega znanja ugotovi, da voznik ne pozna cestno prometnih predpisov in nima potrebnih spretnosti za vožnjo motornega vozila, se mu začasno odvzame vozniško dovoljenje.

To načelo dopolnjuje sedaj sprejeti zakon o varnosti cestnega prometa. Ta določa, da lahko poda predlog za preverjanje znanja cestno prometnih predpisov in sposobnosti vožnje sodnik za prekrške, sodišče ali organ javne varnosti. Na tak preizkus se lahko pošlje voznik, ki mu je bil izrečen varstveni ukrep odvzema voznškega dovoljenja za 6 mesecev ali več, lahko pa se pošlje tudi voznik, ki je bil kaznovan v enem letu za dva hujša prekrška. Med te vrste prekrškov pa štejemo predvsem tiste, za katere lahko sodnik za prekrške izreče varstveni ukrep odvzema voznškega dovoljenja.

V tem sestavku so nakazane pomembnejše novosti novega republiškega zakona o cestnem prometu z namenom, da bi koristil občinskim svetom za vzgojo in preventivo v cestnem prometu pri njihovem delu v prvem obdobju po uveljavitvi zakona in za zgoščeno obvestilo javnosti.

Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu bo po izdaji podzakonskih predpisov s področja cestnega prometa informiral javnost tudi o novostih in spremembah, ki jih bodo vsebovali ti predpisi.

Ljubljana, 19. XI. 1975.

b) Opozoriti je treba tudi na določbe 16. člena zakona, ki ureja parkiranje in ustavljanje na mestih, kjer je parkiranje ali ustavljanje omejeno na določen čas in kjer ni javnih parkirnih ur. Za te primere bo potrebna parkirna ura v vozilu in seveda ustrezna disciplina.

c) Posebnost v določbah o ustavljanju in parkiranju so določene olajšave za zdravstveno osebje pri opravljanju dolžnosti in za invalidne voznike (19. člen). Jasno je, da gre tu le za izjeme in bo krog upravičencev ustrezno omejen.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Čim manj takih nezgod!

Kolesarji Save

Pred novo sezono

Četudi je bila lanska sezona za savske kolesarje doslej najuspešnejša, morajo le-ti tudi letos svoje uspehe potrditi ali pa jih celo izboljšati.

Pripravljalno obdobje je minilo in kolesarji so kljub mrazu že opravili prve treninge s kolesi.

Plan letošnjih priprav za člane je prirejen dosegu norme za udeležbo na olimpijskih igrah v Montrealu.

Trening v telovadnici in trim kabinetu je potekal dvakrat tedensko pod vodstvom trenerjev Hvastija in Plestenjaka. Tri do štirikrat na teden je bil trening zunaj.

Najboljši člani so v začetku januarja odšli za teden dni na Krvavec, nato pa še za deset dni v Bohinj.

Namen treninga na redkejšem in čistejšem zraku je povečanje števila rdečih krvničk, končni rezultat pa so večja fizična zmogljivost in boljši uspehi.

Franci Pavšar, športni reporter RTV Ljubljana, v razgovoru z našimi kolesarji

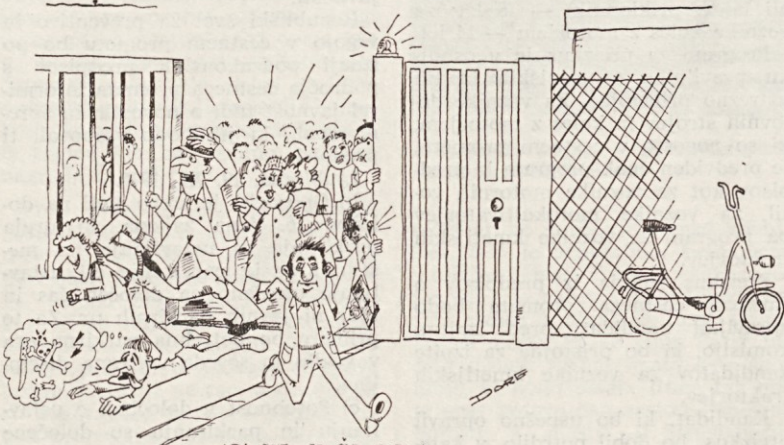
Ob tem velja omeniti tudi avtogene treninge pod vodstvom prof. Šepica, saj prav psihološki pripravi športnika posvečajo danes vse večjo pozornost.

Da so se kolesarji letos dobro pripravili, so pokazali rezultati testov, ki so jih opravili v sodelovanju z dr. Vadnjalom in našo obratno ambulanto.

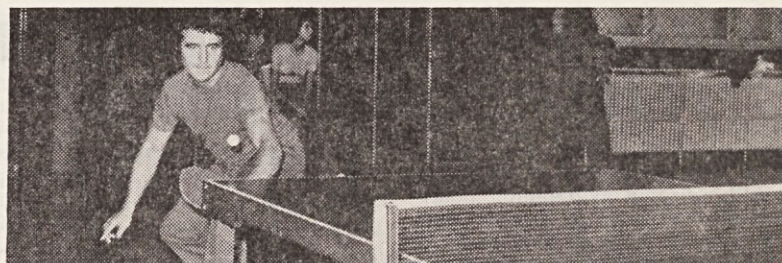
Najmočnejša bo letos članska ekipa, v ekipi starejših mladincev bo čutiti vrzel zaradi prehoda nekaterih tekmovalcev v ekipo članov. Mlajši mladinci bodo skušali doseči uspehe, ki so jih dosegali njihovi starejši vrstniki. Nekdanji turisti, zdaj perspektivni kolesarji, pa se bodo skušali čimveč naučiti, da bodo uspeli tudi v kvalitetnejših kategorijah. Omeniti moramo tudi pionirje, ki predstavljajo bodoče tekmovalce.

Pravi dokaz o dobri pripravljenosti je prva letošnja tekma v kolesarskem krosu 8. februarja v Novem mestu. Med pionirji sta sodelovala Marn (9.) in Jan (15.), med mlajšimi mladinci je bil Bobnar kljub padcu deseti, med člani pa so s prednostjo pred zasledovalci prispeli na cilj prvi Kraker, drugi Žagar in tretji Ropret.

Malo za šalo, malo za res!

URA DVE JE ŽE OOBILA,
GLAVNA VRATA SE ODPRO,
GRUČA SE JE ZAPODILA,
SKOZI VRATA NA PROSTO...

V pričakovanju celuloidne žogice

Gorenjska namiznoteniška liga

Tako kot vsa leta, nastopa tudi naša namiznoteniška ekipa v gorenjski ligi. Liga šteje deset ekip s področja gorenjske regije. Končan je prvi del tekmovanja, na katerem so naši namiznoteniški igralci dosegli naslednje rezultate:

Sava : Mošnje 5:0, Sava : Triglav II 5:1, Sava : Kondor 5:3, Sava : Jesenice II 5:0, Sava : Murova (Jesenice) 5:2, Sava : Kamna Gorica 5:0, Sava : Lesce 5:0, Sava : Voklo 5:0, Sava : Trboje 5:0.

Kot je razvidno iz rezultatov, je savska ekipa premagala vse nasprotnike in zasedla prvo mesto. Upamo, da bo do konca prvenstva to mesto tudi obdržala in si s tem pridobila pravico do nastopa v kvalifikacijah

za II. slovensko ligo. Lestvica po prvem delu:

1. Sava	9 9 0 45: 6	18
2. Kondor	9 8 1 43:17	16
3. Triglav II	9 6 3 33:17	12
4. Murova	9 5 4 40:20	12
5. Mošnje	9 4 5 27:30	10
6. Lesce	9 4 5 29:33	8
7. Trboje	9 3 6 21:35	6
8. Jesenice II	9 3 6 22:38	6
9. Voklo	9 1 8 16:40	2
10. Kamna Gorica	9 0 9 0:45	0

Za savsko ekipo so nastopali naslednji igralci: Zvone Stanešič, Brane Markun, Stane Pogačnik, Vinko Brenk in Tone Korenjak. O drugem delu lige, ki je tudi že v teku, bomo poročali prihodnjič.

Tone Korenjak

Vest

Samoupravno sporazumevanje

Leta 1974 je 76 večjih gospodarskih organizacij Slovenije podpisalo samoupravni sporazum o združevanju sredstev v skupno naložbo — slovesno plinovodno omrežje. Po programu naj bi do konca 1978. leta zgradili to omrežje v severni Sloveniji; plinovod naj bi potekal od Sentilja do Jesenic v dolžini 526 km, do konca leta 1979 pa naj bi zgradili tudi drugi del, in sicer od Ljubljane do Nove Gorice, v dolžini 100

kilometrov. Predračunska investicijska vrednost 629 km dolgega plinovodnega omrežja Slovenije znaša približno milijaro in 600 milijonov dinarjev, končna vrednost naložbe pa bo znašala po predvidevanjih dve milijardi in 200 milijonov dinarjev. V okvirih interesne skupnosti za nafto in plin je treba dopolniti že sprejeti samoupravni sporazum o združevanju dodatnih sredstev in omogočiti tako kontinuirano izgradnjo primarnega in sekundarnega omrežja.

Večer, 22. 1. 1976, str. 5

Pripomba: Sopotpisnik je tudi naša delovna organizacija!

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem sodelavcem v Savi, ki ste spremlili Ivana Hafnerja na njegovi zadnji poti in darovali cvetje.

Družina Hafner

Zahvale

Ob upokojitvi ste mi številni sodelavci, posebno še sodelavci iz mizarne delavnice, poklonili lepo darilo, za katero se vam hvaležno zahvaljujem.

Jože Kert

Ob upokojitvi se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v valjarni za dragoceno in lepo darilo ter jim želim veliko osebne sreče in nadaljnjih uspehov pri delu.

Katarina Grubar

Zahvaljujem se delavcem Save za darilo ob upokojitvi in za vabilo na poslovilno slovesnost, ki se je žal nisem mogla udeležiti. Kolektivu Save pa želim tudi v prihodnje veliko delovnih uspehov in dobro poslovanje.

Jožica Kumar

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumi-jevih, kemičnih in usnjenih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Lado Mraz, fotografije Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk in klišaji GP Gorenjski tisk Kranj.

List Sava — Vulkanove novice izhaja mesečno v Nišu v srbohrvatskem jeziku, glavni in odgovorni urednik Nikola Đorđević.

Glasili sta oproščeni temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).